

NORÐURLÖND

VINNUBÓK

NORÐURLÖND VINNUBÓK

ISBN: 978-9979-0-1986-2

© 2010 Kristín Snæland

© 2010 Kort: Jean Pierre Biard

© 2010 Teikningar: Ingimar Waage

Ritstjóri: Sigrún Sóley Jökulsdóttir

Öll réttindi áskilin

1. útgáfa 2010

önnur prentun 2012

þriðja prentun 2013

2. útgáfa 2015

önnur prentun 2016

Menntamálastofnun

Kópavogi

Umbrot og útlit: Námsgagnastofnun

Prentun: Litróf ehf. – umhverfisvottuð prentsmiðja

NORÐURLÖND

VINNUBÓK

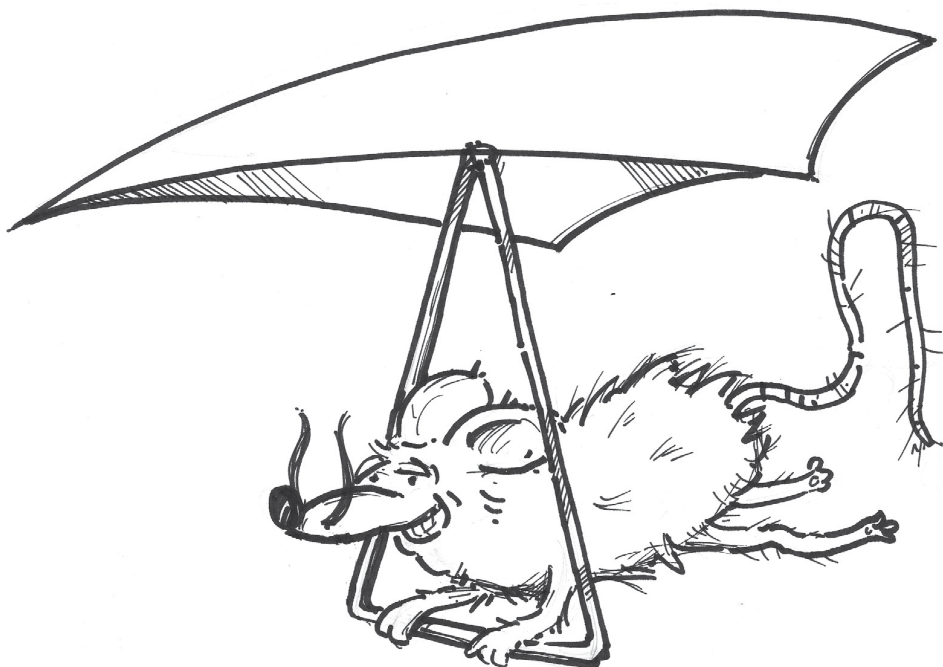

Heimurinn frá A – Ö

Skoðaðu heimskortið á bls. 86 og á bls. 2 í *Kortabók handa grunnskólum (2007)*.

Finndu löndin og höfin á kortinu á bls. 2 og settu bókstafina á rétta staði.

a. Ísland	k. Norðursjór	u. Suður-Afríka
b. Grænland	l. Indland	v. Madagaskar
c. Skandinavíuskagi	m. Kanada	w. Kasakstan
d. Kyrrahaf	n. Miðjarðarhaf	x. Bandaríkin
e. Ástralía	o. Mexíkóflói	y. Brasília
f. Rússland	p. Kína	z. Suðurskautslandið
g. Atlantshaf	q. Alaska	þ. Mexíkó
h. Spánn	r. Kaspíhaf	æ. Alsír
i. Frakkland	s. Barentshaf	ö. Argentína
j. Þýskaland	t. Indlandshaf	

Norðurlöndin

Merktu Norðurlöndin inn á kortið. Merktu hafsvæði, bæði inn- og úthöf, sem liggja að löndunum.

Teiknaðu fána landanna og litaðu þá í réttum litum.

Danmörk

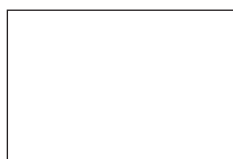
Færeyjar

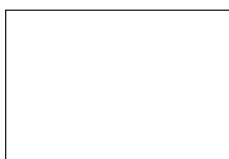
Grænland

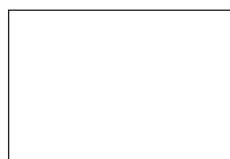
Finnland

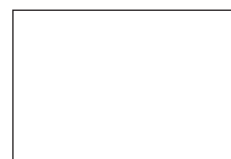
Ålandseyjar

Svíþjóð

Noregur

Ísland

Kort og loftmyndir

Bls. 4–8 í grunnbók

1. Notaðu *Kortabók handa grunnskólum* (2007). Finndu kort sem sýnir landslagið í heiminum. Hvað heita heimsálfurnar sem þar eru merktar?

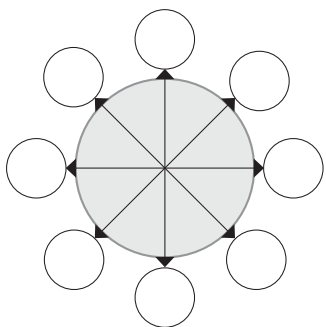
2. Finndu Ísland á kortinu. Hvaða lönd eru næst Íslandi?

---

3. Merktu áttirnar inn á áttavitann.

4. Nefndu fjögur lönd sem eru fyrir vestan Ísland.

---

5. Nefndu fjögur lönd sem eru fyrir austan Ísland.

---

6. Nefndu þrjú lönd sem ná lengra norður en Ísland.

---

7. Nefndu þrjú lönd sem ná suður fyrir Ísland.

Bauganet jarðar

Bls. 4–5 í grunnbók

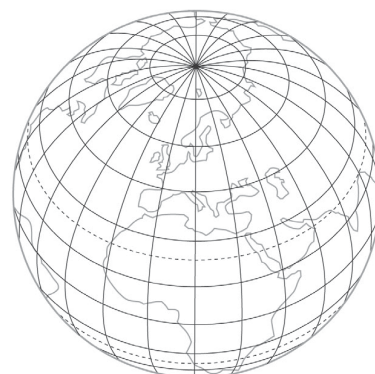
Breiddarbaugar eru notaðir til þess að ákvarða staðsetningu til norðurs eða suðurs. Byrjað er að telja við miðbaug sem er á breiddargráðu 0. Síðan eru breiddarbaugarnir taldir til norðurs (norðlæg breidd, táknuð með N) og suðurs (suðlæg breidd, táknuð með S). Breiddargráður eru ritaðar með a.m.k. fjórum tölustöfum, t.d. $64^{\circ}00'N$.

Lengdarbaugar ákvarða staðsetningu til austurs eða vesturs. Þeir ná milli norður- og suðurpólsins. Lengdarbaugurinn sem talið er út frá er 0° lengdarbaugurinn sem liggur í gegnum Greenwich í London. Línurnar fyrir vestan hann kallast vestlæg lengd (táknuð með V) en fyrir austan hann kallast austlæg lengd (táknuð með A).

Bauganetið er eins og ímyndað net sem lagt er yfir jörðina og myndar þannig eins konar hnitakerfi sem notað er til að gefa upp nákvæma staðsetningu á yfirborði jarðar.

Í hvaða löndum finnast þessi hnit:

$30^{\circ}N, 90^{\circ}V?$ _____

$30^{\circ}S, 120^{\circ}A?$ _____

$60^{\circ}N, 60^{\circ}A?$ _____

$0^{\circ}, 60^{\circ}V?$ _____

Lengdargráður skal rita með a.m.k. fjórum tölustöfum, t.d. $06^{\circ}15'V$, og fimm tölustöfum þegar það á við: $135^{\circ}00'V$.

Austlæg lengd = A
Vestlæg lengd = V
Norðlæg breidd = N
Suðlæg breidd = S

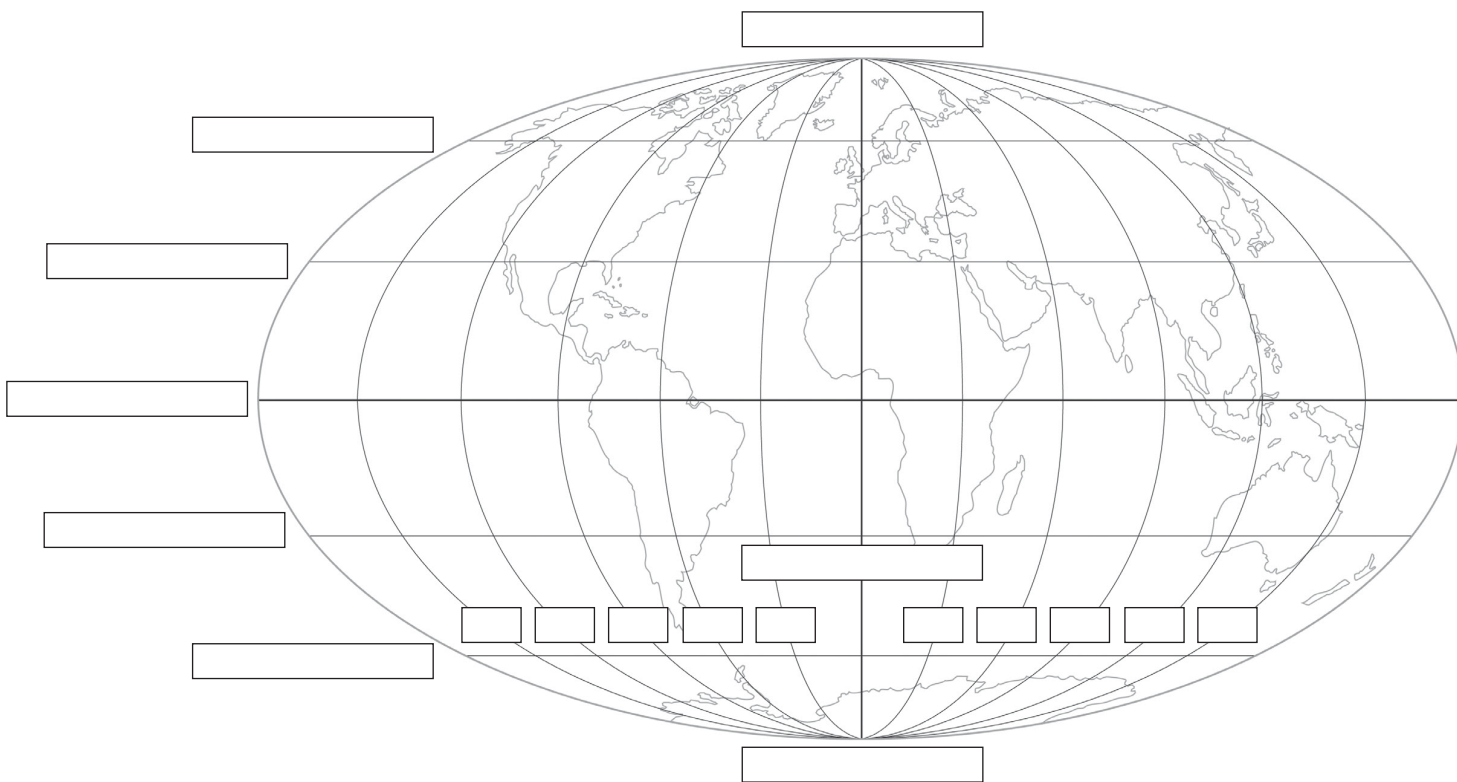

Lengdar- og breiddarbaugar

Bls. 4-5 í grunnbók

1. Merktu inn á kortið eftirfarandi lengdar- og breiddarbauga.

Miðbaugur	0° Lengdarbaugur	60° A
30° S	30° V	90° A
60° S	60° V	120° A
30° N	90° V	150° A
60° N	120° V	
Norðurpóll	150° V	
Suðurpóll	30° A	

2. Í gegnum hvaða heimsálfur liggur miðbaugurinn?

_____

3. Í gegnum hvaða heimsálfur liggur 0° lengdarbaugurinn?

_____

4. Í hvaða hafi skerast miðbaugur og 0° lengdarbaugurinn?

_____

_____

5. Í gegnum hvaða lönd ferðu ef þú fylgir 30° N breiddarbaugnum?

---

6. Í gegnum hvaða lönd ferðu ef þú fylgir 30° S breiddarbaugnum?

---

7. Í gegnum hvaða heimsálfu liggur lengdarbaugurinn 90° A?

---

8. Í gegnum hvaða heimsálfu liggur lengdarbaugurinn 90° V?

---

9. Skoðuðu kort af Norðurlöndunum í *Kortabók handa grunnskólum* (2007) bls. 26 og 27.

Hvaða höfuðborg liggur á 60° N, 11° A? _____

Hvaða bær liggur á 65° N, 26° A? _____

Á hvaða breiddargráðu er heimskautsbaugurinn nyrðri? _____

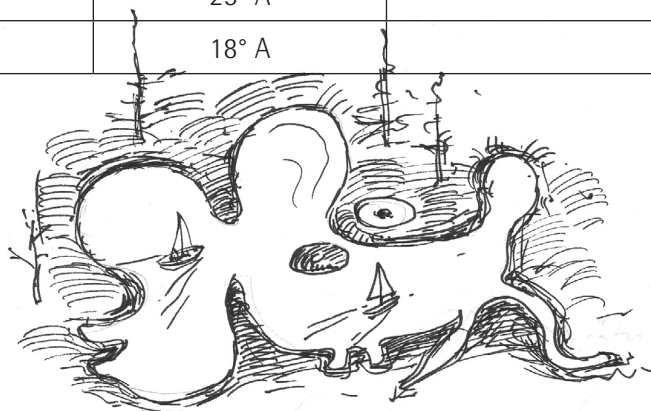
Lengdar- og breiddarbaugar 2

Bls. 4–5 í grunnbók

Hafðu *Kortabók handa grunnskólum* (2007) við höndina þegar þú leysir þessi verkefni.

1. Hvaða breiddarbaugur liggur í gegnum Keflavík? _____
2. Hvaða lengdarbaugur liggur í gegnum Vík í Mýrdal? _____
3. Hvaða lengdarbaugur liggur um Selfoss? _____
4. Skoðuðu Evrópukortið. Hvaða breiddarbaugur liggur í gegnum Grikkland?
_____
5. Finndu 60° N, 30° A. Hvaða borg er næst því sem línurnar mætast?
_____
6. Hvaða lengdarbaugur liggur um London? _____
7. Hvaða breiddarbaugur liggur í gegnum Grímsey? Hvaða nafni kallast hann?
_____
8. Hvaða höfuðborgir hafa eftirfarandi hnit og í hvaða landi eru þær?

Breiddargráða	Lengdargráða	Höfuðborg	Land
56° N	13° A		
60° N	10° A		
64° N	22° V		
62° N	7° V		
65° N	50° V		
60° N	25° A		
59° N	18° A		

Tímabelti

Bls. 6 í grunnbók

1. Hversu lengi er jörðin að fara einn hring um sjálfa sig?

_____

2. Hversu lengi er jörðin að fara einn hring umhverfis sólina?

_____

Hnettinum er skipt niður í 24 tímabelti, eitt fyrir hverja klukkustund. Hvert tímabelti nær yfir 15 gráður.

3. Notaðu tímabeltakortið á bls. 83 í *Kortabók handa grunnskólum* eða tímabeltakortið í kennslubókinni á bls. 6. Hvað er klukkan á eftirtöldum stöðum þegar hún er 12 á Íslandi?

London: _____

Los Angeles í USA: _____

New York í USA _____

Beijing í Kína: _____

Río de Janero í Brasilíu: _____

Mumbai í Indlandi: _____

Sidney í Ástralíu: _____

Mexíkóborg: _____

Höfðaborg í S-Afríku: _____

Tókýó: _____

4. Ef klukkan er 16 í Kairó í Egyptalandi hvað er hún þá á stað sem er 30 gráðum austar?
En á stað sem er 45 gráðum austar?

_____

5. Hvað er klukkan á austurströnd Bandaríkjanna (75 gráðum vestar) þegar þú ert að borða kvöldmat á Íslandi klukkan 19 að kvöldi?

_____

6. Hvað er þá klukkan í Kaliforníu sem er á vesturströndinni og 120 gráðum vestar en Ísland, þegar klukkan er 12:00 á Íslandi?

_____

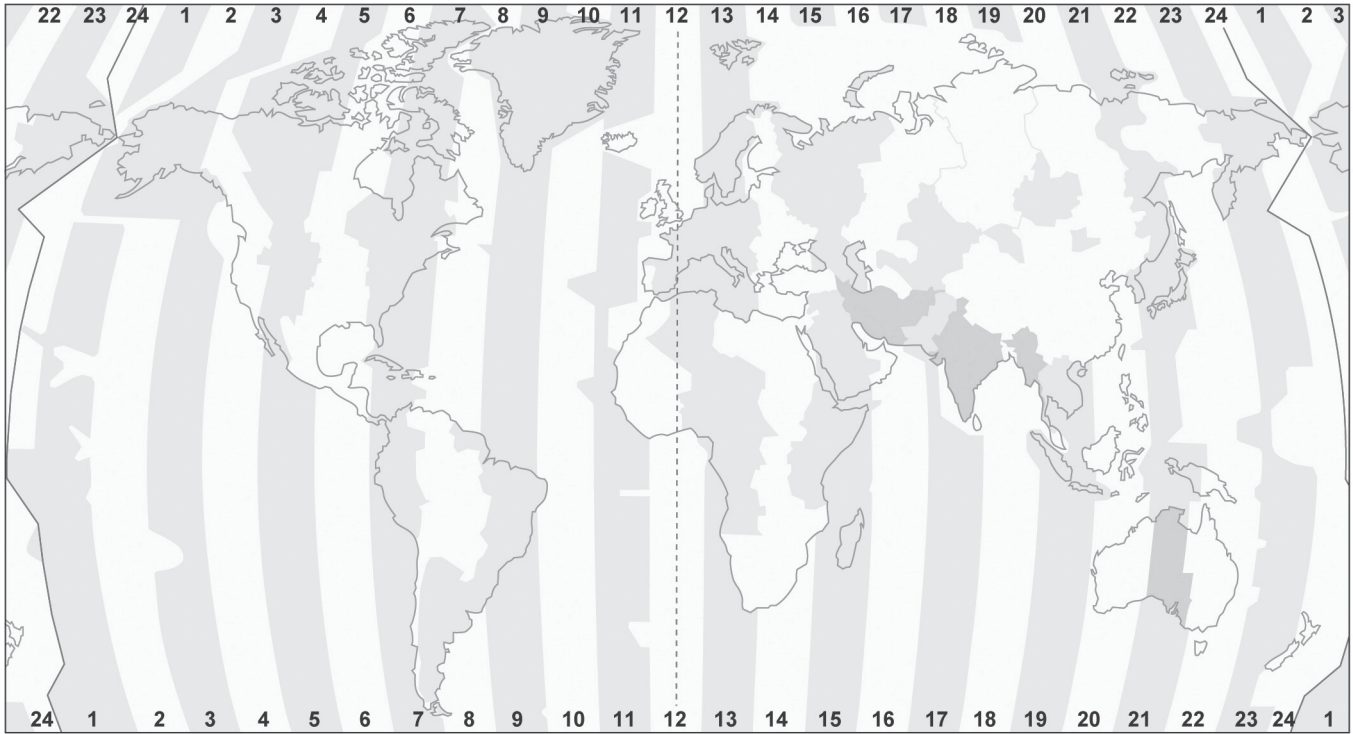
7. Flugferð frá Kaupmannahöfn til Íslands tekur um þrjár klst. Hvenær lendir þú í Reykjavík ef þú leggur af stað frá Kaupmannahöfn kl. 20:00?

_____

_____

_____

8. Finndu fimm staði í heiminum sem þig langar að heimsækja. Finndu tímamismun staðanna og Íslands, ef einhver er.

Staður	Klukkan	Tímamismunur
Istanbúl	14:00	+ 2 klst.

Mælieiningar á kortum

Bls. 8 í grunnbók

Á kortum þarf að vera mælikvarði til þess að lesandinn geti áttað sig á því hvert hlutfallið er á milli raunverulegra vegalengda á yfirborði jarðar og vegalengda á kortinu. Mælikvarðinn segir þá til um það hversu mikið er búið að smækka raunveruleikann.

1. Æfðu þig í að breyta milli mælieininga.

1:5.000.000 = þetta þýðir að 1 cm = _____ km

1:10.000.000 = þetta merkir að 1 cm = _____ km

1:25.000.000 = þetta merkir að 1 cm er = _____ km

1: 30.000.000 = þetta merkir að 1 cm er = _____ km

Mælikvarði

1:600.000

1 cm já kortinu jafngildir
6 km á yfirborði jarðar.

2. Skoðuðu kort í *Kortabók handa grunnskólum* (2007) bls. 26–27. Þar er mælikvarðinn 1: 7 000 000.

Það merkir að 1 cm er _____ km.

Hversu langt er þá á milli þessara staða? Þetta þarf ekki að vera nákvæm mæling.

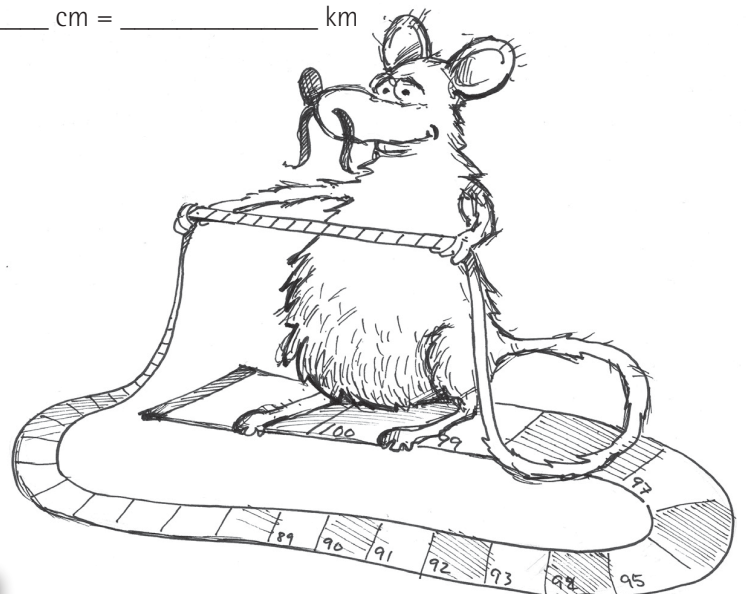
Milli Óslóar og Stokkhólms eru u.þ.b. _____ cm = _____ km

Milli Kaupmannahafnar og Helsinki eru u.þ.b. _____ cm = _____ km

Milli Ósló og Þrándheims eru u.þ.b. _____ cm = _____ km

Milli Reykjavíkur og Færeyja eru u.þ.b. _____ cm = _____ km

Milli Stokkhólms og Helsinki eru u.þ.b. _____ cm = _____ km

Hvað er í kortabókinni?

Bls. 8–9 í grunnbók

1. Skoðu efnisyfirlitið fremst í *Kortabók handa grunnskólum* (2012). Hvað eru margar blaðsíður í henni?

---

2. Á hvaða blaðsíðu finnur þú bestu upplýsingar um:

- a. Danmörku: _____
- b. Evrópu: _____
- c. Heimskautalöndin: _____
- d. Norðurlöndin: _____
- e. Afríku: _____
- f. Heiminn: _____

3. Hvað einkennir staðfræðikort?

---

4. Hvað eru þemakort? Nefndu dæmi um upplýsingar sem er hægt að finna á þemakortum?

---

5. Skoðu þemakortið af Norðurlöndunum á bls. 34 í *Kortabók handa grunnskólum* (2012).

- a. Í hvaða löndum er hægt að finna gull eða silfur?

- b. Í hvaða landi heldur þú að séu stærstu járnámurnar?

---

6. Skoðaðu þemakortin á bls. 51 í *Kortabók handa grunnskólum*. Þar er að finna kort sem sýna fólksfjölda, tungumál og trúarbrögð.

a. Hvaða trúarbrögð eru ríkjandi á Norðurlöndunum?

---

b. Hvaða tvær gerðir tungumála er að finna á Norðurlöndunum?

---

7. Finndu þemakort í kortabókinni sem sýnir fólksfjöldadreifingu Norðurlandanna. Hvar eru þéttbýlustu svæðin? En strjálbýlustu?

---

8. Skoðaðu þemakortin á bls. 38 í *Kortabók handa grunnskólum (2012)*. Þar má meðal annars sjá kort sem sýnir loftslags- og gróðurbeltin í Evrópu.

a. Hvaða loftslagsbelti er ríkjandi á Norðurlöndunum?

---

b. Í hvaða loftslagsbelti er stærsti hluti Íslands samkvæmt kortinu?

---

c. Í hvaða gróðurbelti er stærsti hluti Norðurlandanna?

---

9. Búðu til draumalandið þitt. Gerðu landakort með því að teikna útlínur og litaðu eftir landslagi þess. Merktu inn nöfn á helstu stöðum. Ákveddu mælikvarða og notaðu tákn fyrir t.d. vegi, kaupstaði, o.fl.

Táknin

Bls. 8–9 í grunnbók

Táknin á kortum eru ólík og þess vegna þarftu að skoða hvert kort vel og þar með talið útskýringarnar fyrir táknin sem eru notuð í hvert sinn. Skoðuðu bls. 26 og 27 í *Kortabók handa grunnskólum* (2012). Hafðu eingöngu Norðurlöndin í huga. Hvernig eru táknin fyrir:

1. Borgir með 1–5 milljónir íbúa	☐	Landamæri	☐
Borgir með 250 þús. – 1 milljón	☐	Vegir:	☐
Borgir með 100–250 þús.	☐	Járnbrautir	☐
Borgir með 25–100 þús.	☐	Ferjur	☐
Borgir með færri en 25 þús.	☐	Skipaskurði	☐

- Hversu margir íbúar eru í Kaupmannahöfn? _____
- Hversu margir íbúar eru í Ósló? _____
- Hversu margir íbúar eru í Reykjavík? _____

5. Búðu til þín tákn fyrir:

fjallvegur	☐	fótboltavöllur	☐
höfn	☐	sjoppa	☐
kirkja	☐	baðströnd	☐
skóli	☐		
sjúkrahús	☐		
bíó	☐		

Rafræn kort á netinu

Farðu inn á vef Landmælinga Íslands <http://www.lmi.is> og smelltu á [Gjaldfrjáls gögn](#). Farðu neðst og smelltu á [IS 500V](#). Þar eru t.d. upplýsingar um hæðarlínur, samgöngur, strandlínu og mannvirki. Neðst á síðunni er blár hlekkur, [IS 500V](#) kortasjá, smelltu á hann. Stækkaðu kortið með + takkanum uppi í vinstra horninu. Stækkaðu kortið þar til Þingvallavatn er orðið nokkuð stórt. Í bláu stikunni efst er blýantur. Ýttu á hann og þá opnast gluggi. Veldu fríhendis teikningu (þriðji takkinn frá vinstri), hakaðu svo í kassann neðst (show measurements) og veldu kílómetra. Notaðu músina til að smella einhvers staðar á veginn sem liggur í kringum Þingvallavatn. Teiknaðu línu sem fylgir veginum þar til hringurinn lokast. Slepptu músinni og þá kemur í ljós vegalengdin sem þú varst að teikna.

1. Hvað er langt að keyra hringinn í kringum Þingvallavatn?

---

2. Berðu niðurstöður þínar saman við aðra. Af hverju fá ekki allir sömu niðurstöðu?

---

3. Veldu einhverja aðra leið. Skráðu hver hún er og hversu löng hún er.

Fáðu nú allt Ísland á skjáinn. Ef þú velur annan takkann frá vinstri kemur bein lína. Smelltu á Reykjavík og færðu músina að Akureyri og tvísmelltu þar. Þá myndast lína þar á milli.

4. Hve langt er í beinni loftlínu á milli Reykjavíkur og Akureyrar?

---

5. Mældu beina loftlínu á milli tveggja annarra staða. Skráðu staðina og vegalengdina á milli.

Á vef [Veðurstofu Íslands](#) er að finna upplýsingar um t.d. veðurspár, fréttir og fróðleik um veður og viðvaranir og tilkynningar. Vefurinn hefur mikilvægu hlutverki að gegna varðandi miðlun upplýsinga þegar um er að ræða hættuástand af völdum náttúrunnar. Farðu nú á www.vedur.is. Á upphafssiðu má sjá þrjú Íslandskort, vindaspá, hitaspá og úrkomuspá.

6. Finndu út hve mikill vindur er þar sem þú átt heima, hversu heitt er og hve mikil úrkoma. Skráðu niðurstöður hér að neðan.

---

7. Farðu inn á [Jarðhræringar](#). Þar má sjá jarðskjálfta sem orðið hafa á Íslandi síðustu tvo sólarhringa. Nýjustu skjálftar eru rauðir. Hvar voru jarðskjálftar síðustu fjóra klukkutíma? Var einhver þeirra yfir 3 á Richterskvarða?

---

8. Smelltu á hnappinn [Ofanflóð](#) en þar er hægt að sjá hvort snjóflóðahætta er á einhverju landsvæði. Er hætta á einhverju svæði? Ef já, hvaða svæði/svæðum?

Á vef [Landsvirkjunar](#) er að finna upplýsingar um vatnsaflsvirkjanir á Íslandi. Farðu á www.landsvirkjun.is. Smelltu á [Fyrirtækið](#) efst á síðunni og síðan aftur þar sem stendur [Aflstöðvar](#). Þar má fá upplýsingar um allar vatnsaflsstöðvar og jarðvarmastöðvar á Íslandi. Skoðaðu myndirnar og smelltu á þær til að fá nánari upplýsingar.

9. Hvað heitir stöðin sem framleiðir flestar gígavattsstundir á ári (GWst/ár)?

---

10. Smelltu á [Kort](#) hægra megin ofan við myndirnar. Hvað heitir aflstöðin næst þínu heimili, hvenær hóf hún störf og hvað framleiðir hún mikla orku á ári?

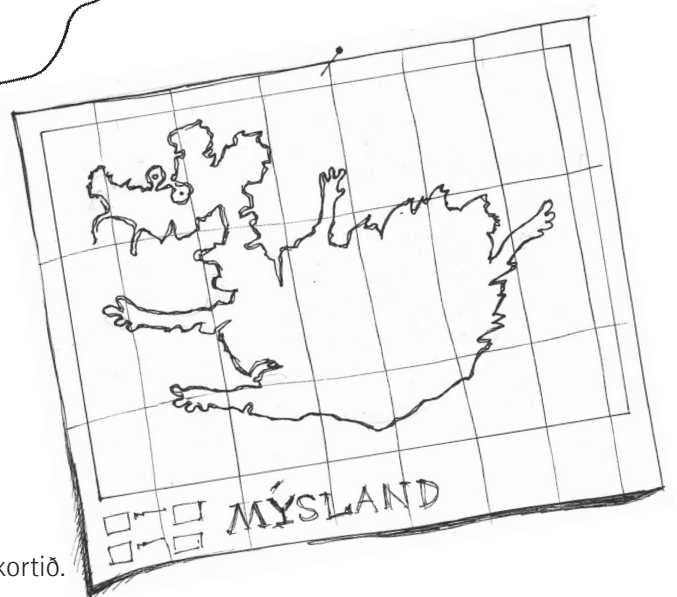

Ísland á korti

Merktu eins marga staði og þú getur inn á kortið:

- Merktu höfuðborg Íslands og stærstu þéttbýlisstaði á landinu.
- Merktu stærstu jöklana.
- Merktu hvar þú býrð.
- Veldu þér eina stóra á og teiknaðu hana inn á kortið.
- Teiknaðu hringveginn í kringum Ísland. Teiknaðu líka hringveginn um Vestfirði.
- Veldu þér a.m.k. tvö fjöll og litaðu þau með brúnu inn á kortið. Skriðu nöfn þeirra og skráðu hvað þau eru há.
- Merktu tvo flóa, þrjá firði og þrjár vikur inn á kortið.
- Merktu þrjár eyjar inn á kortið.
- Merktu nú nokkra staði til viðbótar sem þú hefur komið á eða þér finnst áhugaverðir.

Einkenni Norðurlanda

Bls. 10–11 í grunnbók

1. Hvað heita Norðurlöndin ásamt sjálfstjórnarsvæðum?

---

2. Skoðuðu kort sem sýnir Norðurlöndin. Hvaða land er stærst?

---

3. Hvaða land er minnst? _____

4. Í hvaða landi finnur þú flest vötn? _____

5. Hvaða land hefur flesta firði? _____

6. Hvaða land eða lönd hafa margar eyjar?

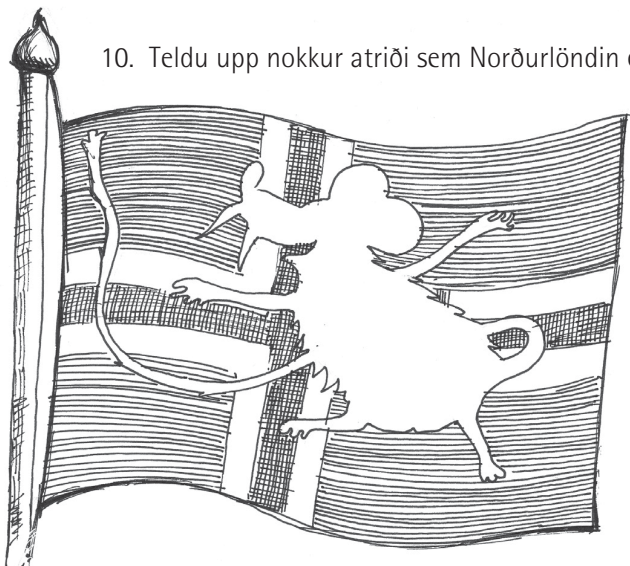
---

7. Hvaða land er hálandast? _____

8. En láglendast? _____

9. Hvar eru flestir jöklar? _____

10. Teldu upp nokkur atriði sem Norðurlöndin eiga sameiginleg.

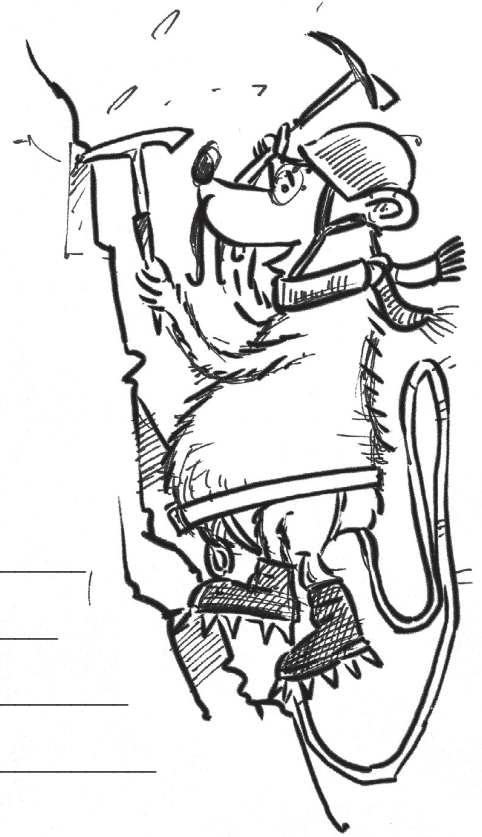

Landshættir

Bls. 11 í grunnbók

Hvað einkennir landshætti í þessum löndum?

Hvað er einkennandi fyrir landslagið?

Finnland

Noregur

Svíþjóð

Danmörk

Færeyjar

Grænland

Álandseyjar

Ísland

Samaland

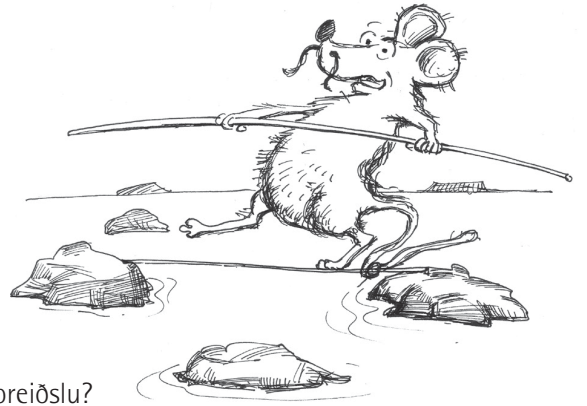
Söfn

Landmótun

Bls. 12–13 í grunnbók

Skoðaðu *Kortabók handa grunnskólum* (2012), bls. 37.
Þar er þemakort sem sýnir útbreiðslu ísaldarjökulsins fyrir um 200.000 árum.

1. Yfir hvaða lönd náði ísaldarjökullinn þegar hann náði mestri útbreiðslu?

---

2. Hve langt er síðan jökullinn fór að hörfa? _____

3. Hve langt er síðan Danmörk kom undan jöklinum? _____

4. Hvernig var umhorfs fyrir 9.800 árum þar sem nú er Ósló?

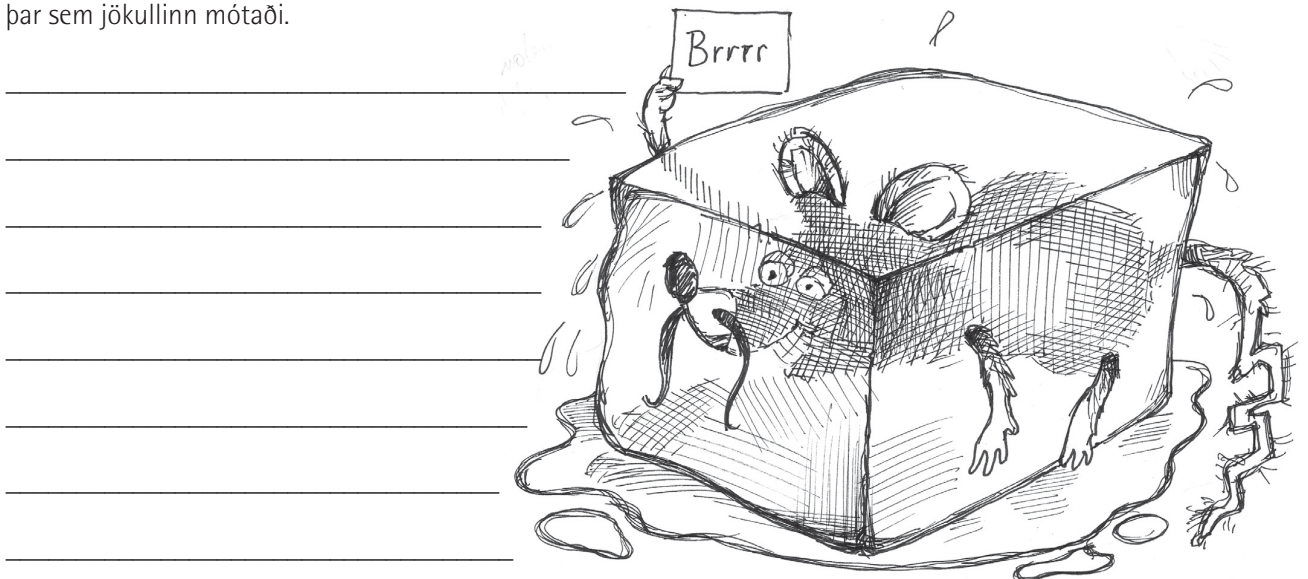

---

5. Ísaldarjökullinn hefur skilið eftir sig ólík ummerki á Norðurlöndum. Nefndu dæmi um landslag þar sem jökullinn mótaði.

Loftslags- og gróðurbelti

Bls. 14–15 í grunnbók

1. Í hvaða loftslagsbeltum er Ísland?

---

2. Hvar á Norðurlöndunum er barrskógasvæðið?

---

3. Númeraðu það sem passar saman.

1. Grænland   _____ Barrskógar nyrst en laufskógar syðst.
2. Noregur   _____ Freðmýri nyrst en barrskógar annars staðar.
3. Svíþjóð   _____ Ræktað land, var áður að mestu þakið laufskógi.
4. Finnland   _____ Barrskógar og háfjallagróður til fjalla.
5. Danmörk   _____ Að mestu freðmýri og jökull.

4. Hver eru helstu einkenni meginlandsloftslags?

---

5. Hver eru helstu einkenni úthafsloftslags?

---

6. Hópverkefni

Hver hópur finnur myndir frá sínu landi á netinu sem einkenna loftslag og landslag þess lands. Setjið upp á veggspjald.

Hópar kynna sér hvaða gróðurtegundir einkenna hvert gróðurbelti og finna a.m.k. þrjár tegundir gróðurs á hverju svæði. Hóparnir kynna niðurstöður fyrir bekknum.

Túndra/freðmýri

Háfjallagróður

Barrskógar

Laufskógar

Golfstraumurinn

Bls. 16 í grunnbók

1. Merktu helstu hafstrauma í Atlantshafi og í kringum Ísland, bæði heita og kalda. Notaðu *Kortabók handa grunnskólum* eða skoðaðu mynd í lesbókinni. Merktu heita hafstrauma með rauðum lit og kalda hafstrauma með bláum.

2. Segðu frá Golfstraumnum og áhrifum hans á búsetuskilyrði Norðurlandabúa.

Náttúruleg skilyrði og lífnaðarhættir fólks

Bls. 17 í grunnbók

1. Reiknaðu þéttbýlisstig landanna. Hversu margir búa á hverjum ferkílómetra árið 2014?

Land	Stærð lands í km ²	Íbúafjöldi 1. jan 2014	Þéttbýlisstig = Íbúafjöldi / km ²
Noregur	324.000	5.109.056	
Svíþjóð	450.000	9.644.864	
Finnland	338.000	5.451.270	
Danmörk	43.100	5.627.235	
Færeyjar	1.400	48.228	
Grænland	2.166.000	56.282	
Ísland	103.000	325.671	
Álandseyjar	1.580	28.666	

2. Hvert Norðurlandanna er þéttbýlast? _____
3. Hvert er strjálbýlast? _____
4. Hvert Norðurlandanna er minnst að flatarmáli? _____
5. Hvert landanna er stærst? _____
6. Hvað er líkt / ólíkt með húsbyggingum á Norðurlöndum annars vegar og á suðlægari slóðum hins vegar?

Áhrif manna á umhverfi sitt

Bls. 18 í grunnbók

1. Hvernig hefur maðurinn áhrif á umhverfið til góðs?

---

2. Hvernig hefur maðurinn áhrif á umhverfið til hins verra?

---

3. Hvað getur þú gert til að stuðla að umhverfisvernd? Teldu upp a.m.k. fimm atriði.

Auðlindir og orka

Bls. 19 í grunnbók

1. Númeraðu þannig að land og auðlind passi saman. Notaðu kennslubókina ef þú ert ekki viss. Það má merkja við fleira en eitt frá hverju landi.

1. Finnland	_____	Olía og gas
2. Ísland	_____	Skógarhögg
3. Noregur	_____	Kjarnorkuver
4. Svíþjóð	_____	Vatnsorkuver
5. Danmörk	_____	Landbúnaður
6. Færeyjar	_____	Jarðhitaorkuver
7. Grænland	_____	Fiskveiðar
	_____	Vindmyllur

2. Hvaða auðlindir höfum við á Íslandi?

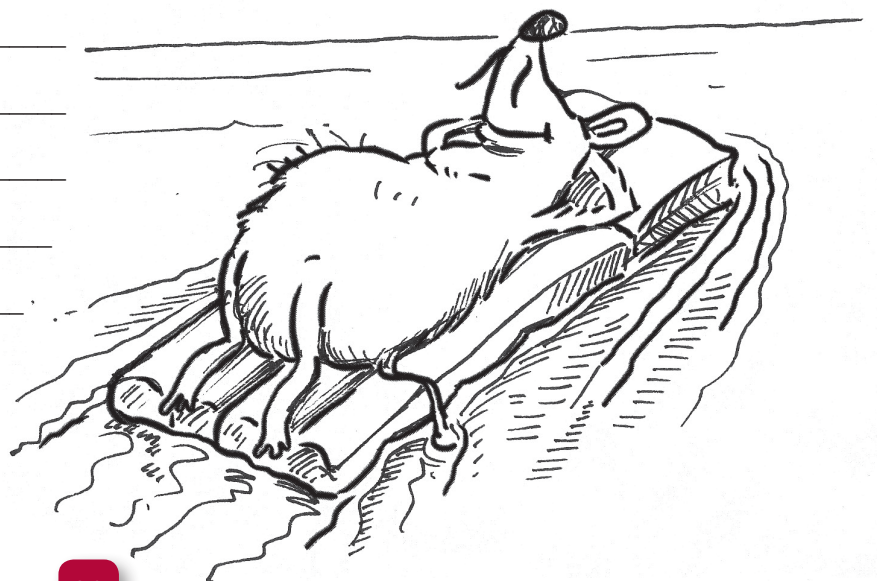

Lífsskilyrði

Bls. 20 í grunnbók

1. Hvað er jafnrétti í þínum huga?

---

2. Hvað eru lífsgæði í þínum huga?

---

3. Krakkar lifa við ólík lífsgæði í heiminum. Nefndu dæmi sem þú hefur heyrt um.

---

4. Af hverju skiptir það máli að hafa ellilífeyrisgreiðslur og atvinnuleysisbætur?

---

5. Hvernig getum við hjálpað öðrum?

Tungumál

Bls. 21 í grunnbók

1. Hvaða tungumál Norðurlandanna finnst þér vera lík/ólík?

---

2. Skoðuðu þemakortin bls. 51 í *Kortabók handa grunnskólum* (2012). Af hvaða tungumálastofni eru tungumál Norðurlandanna komin?

---

3. Hvert Norðurlandamálanna heldur þú að sé erfiðast að læra?

---

4. En hvert þeirra heldur þú að sé auðveldast að læra? Hvers vegna?

Íslenska: Hvað heitir þú?
 Danska: Hvad hedder du?
 Norska: Hva heter du?
 Sænska: Vad heter du?
 Færeyska: Hvussu eitur tú?
 Finniska: Mikä sinun nimesi on?
 Samíska: Mii lea du namma?
 Grænlenska: Qanoq aterqarpit?

Hej!

Halló!

Hei!

Hallo!

Menning

Bls. 22 í grunnbók

Hugtakið menning getur haft ólíka merkingu í almennri notkun. Í fyrsta lagi mætti nefna hugmyndina um siðmenningu. Í öðru lagi kæmi svo hugmyndin um menningu sem rótgróinn sið, sameiginlegan arf. Síðari hugmyndin er oft tengd hugtakinu þjóðmenning, að hver þjóð eigi sérstaka menningu. Norðurlöndin hafa öll sína sérstöðu en jafnframt má segja að menning þeirra sé byggð á sama grunni.

1. Hvað myndir þú kalla menningu?

---

2. Lestu kaflann um menningu og skráðu hjá þér hvað þar er talið upp sem menning á Norðurlöndunum.

---

3. Kynntu þér menningu Norðurlandanna með því að velja þér eitt afmarkað svið og rannsaka það betur, jafnvel gætir þú kynnt niðurstöður þínar fyrir bekknum. Þú gætir skoðað:

Rithöfunda/ritverk	Tónlistarmenn/tónlist
Kvikmyndagerðarmenn/kvikmyndir	Hönnuði/hönnun
Myndlist/myndverk	Þjóðararfinn/þjóðbúninga
Handverksmenn/handverk	Hljómsveitir
Arkitektúr/hús	Annað sem þér dettur í hug

Menning 2

Á mörgum heimilum má finna ýmsa hluti, t.d. póstkort, föt, matvæli, raftæki, DVD-diska, bækur eða minjagripi frá Norðurlöndunum. Reyndu að finna eitthvað heima hjá þér sem er búið til á Norðurlöndunum. Skrifaðu stutta kynningu á hlutnum, komdu með hann í skólann og segðu frá honum.

Kynning á hlut frá Norðurlöndunum.

Tónlist frá Norðurlöndunum

Farðu á netið og inn á www.youtube.com. Þar er hægt að slá inn leitarorð og ef þú skrifar t.d. *swedish music* þá kemur upp mikið af sænskri tónlist. Hlustaðu á lög frá öllum Norðurlöndunum og reyndu að skilja hvað var verið að syngja um. Einnig má fara inn á www.eurovision.tv/ og skoða History by country. Þar er hægt að hlusta á nýjustu lögin en ef maður vill skoða eldri lög er hægt að skrifa nöfnin á þeim inn á youtube og hlusta á þau þar.

Hvað vakti athygli þína af því sem þú skoðaðir?

Þekkir þú tónlist eða tónlistarmenn frá Norðurlöndunum? Nefndu dæmi:

Trúarlíf

Bls. 23 í grunnbók

Veldu þér eitt af heiðnu goðunum sem íbúar Norðurlanda trúðu á hér áður fyrir og segðu frá.

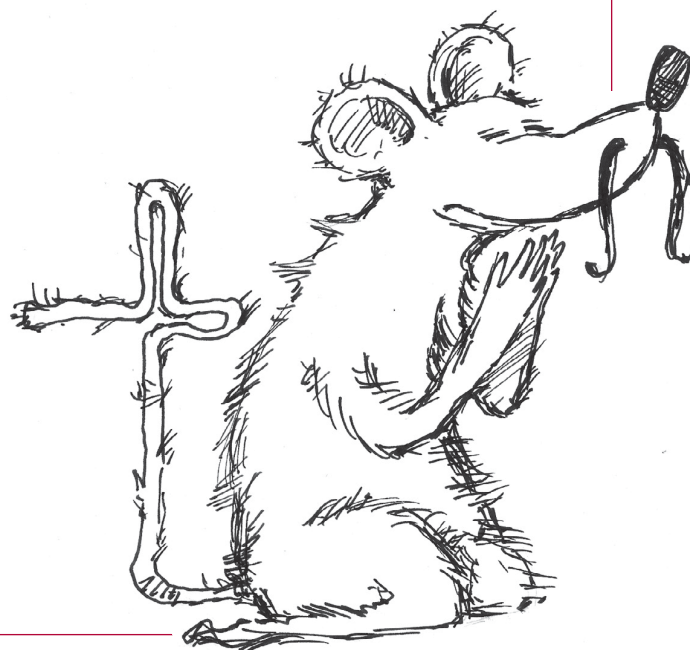

Mynd af goðinu þínu

Stjórnarfar

Bls. 24 í grunnbók

Hópvinna:

Kynnið ykkur hverjir eru þjóðhöfðingjar Norðurlandanna. Hóparnir vinna hver með sitt land. Þið veljið á hvaða formi þið kynnið niðurstöður fyrir bekknum. Látið koma fram upplýsingar um nöfn þjóðhöfðingjanna, aldur, fjölskyldur og aðrar upplýsingar sem þið finnið.

Samstarf og sameiginlegir hagsmunir Norðurlandanna

Bls. 25 í grunnbók

1. Af hverju ættu Norðurlöndin að vinna saman?
Nefndu nokkur dæmi.

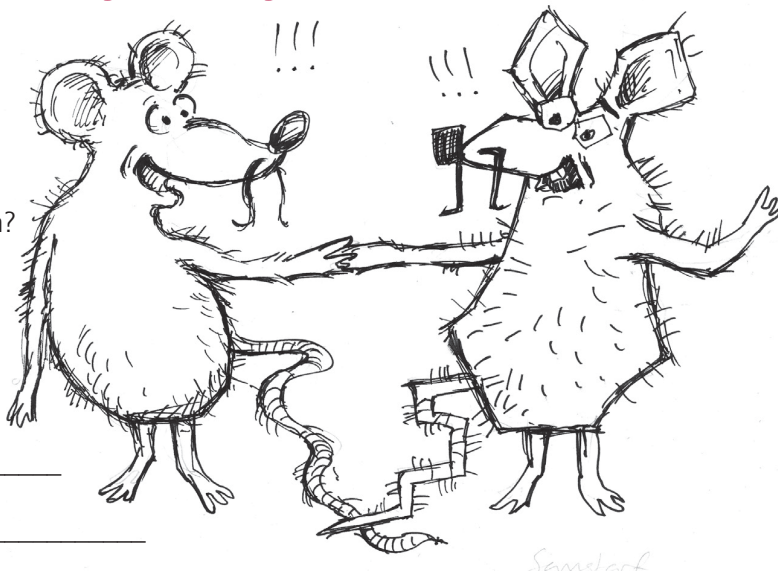

---

2. Hverjir eru sameiginlegir hagsmunir Norðurlandanna?

---

3. Hvert er hlutverk Norðurlandaráðs og hvenær var það stofnað?

---

4. Hvernig er samstarfi Norðurlandanna háttað?

---

5. Þetta er merki um norræna samvinnu. Svanurinn hefur táknræna merkingu.
Hvað heldur þú að merkið tákni? Hvernig er merkið á litinn?

Norraena húsið

Ef þú hefur tök á ættirðu að fara í heimsókn í Norraena húsið. Það er líka hægt að skoða heimasíðu hússins á slóðinni: <http://www.nordice.is/norraena-husid>

Vinstra megin á síðunni eru flipar sem hægt er að ýta á. Finndu þann sem á stendur *Um Norraena húsið* og smelltu á hann. Skoðaðu myndina af húsinu en smelltu svo þar sem stendur *Saga hússins*.

1. Hvaða arkitekt hannaði húsið og hvaðan var hann?

Hvert er hlutverk hússins?

Nefndu nokkur dæmi um hvað er hægt að fá lánað á bókasafninu.

---

2. Hvað leggur veitingasalurinn áherslu á?

---

3. Hver hannaði flestar innréttingar og húsgögn í húsinu?

---

4. Hvað vakti athygli þína þegar þú last um húsið?

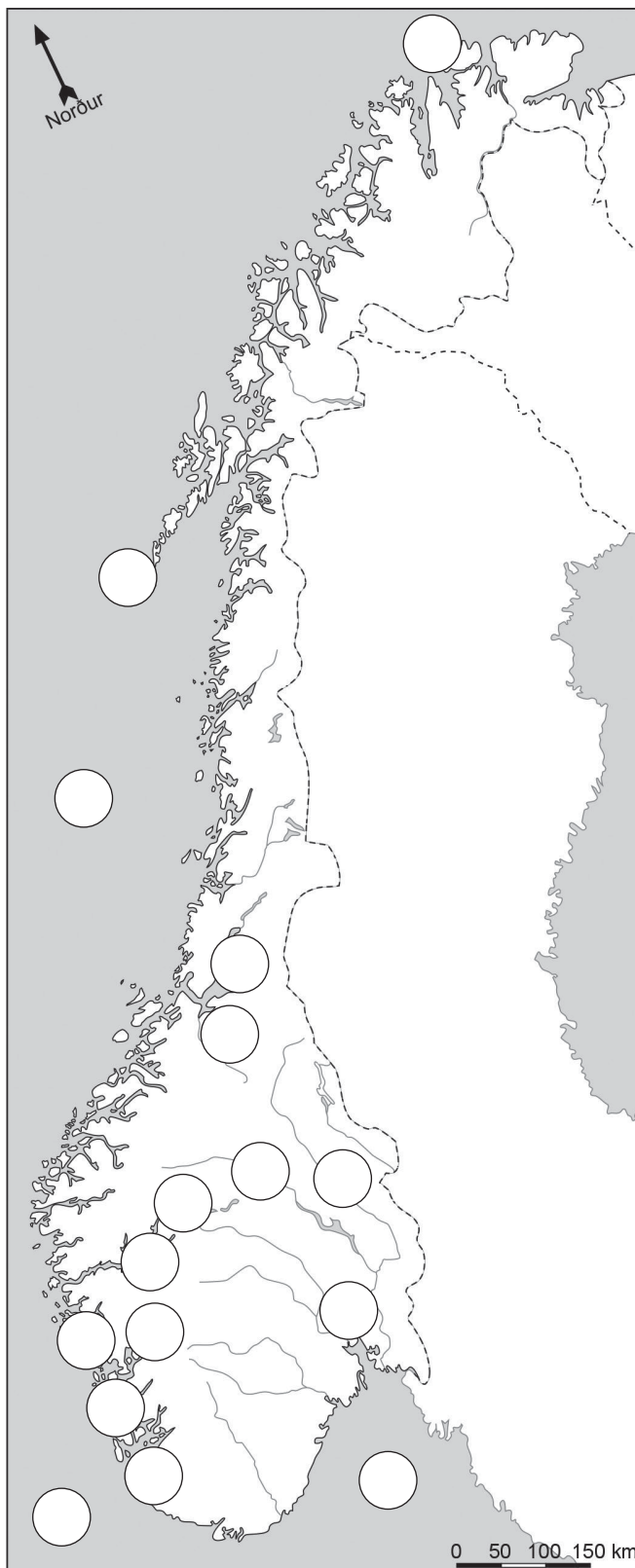

Noregur

Finndu þessa staði á korti og settu númer þeirra á réttan stað á kortinu.

1. Ósló
2. Stavanger
3. Bergen
4. Þrándheimur
5. Guðbrandsdalur
6. Haugasund
7. Galdhøpiggen
8. Lofoten
9. Nordkapp
10. Sognsær
11. Þrándheimsfjörður
12. Harðangursfjörður
13. Skagerrak
14. Norðursjór
15. Atlantshaf
16. Glåma – (á)

Noregur

Settu orðin á réttan stað í eyðurnar.

Oliuvinnsla, Svíþjóð, firðir, Rússlandi, Samar, hálent, úthafsloftslag, vogskorin, fiskiðnaður, Finnlandi, Ósló.

Noregur er mjög _____ land. Ströndlengjan er mjög _____ og djúpir _____ teygja sig inn í landið.

Með fram ströndinni er _____.

Norðmenn eiga landamæri að _____, _____ og _____.

Í Noregi er mikil _____

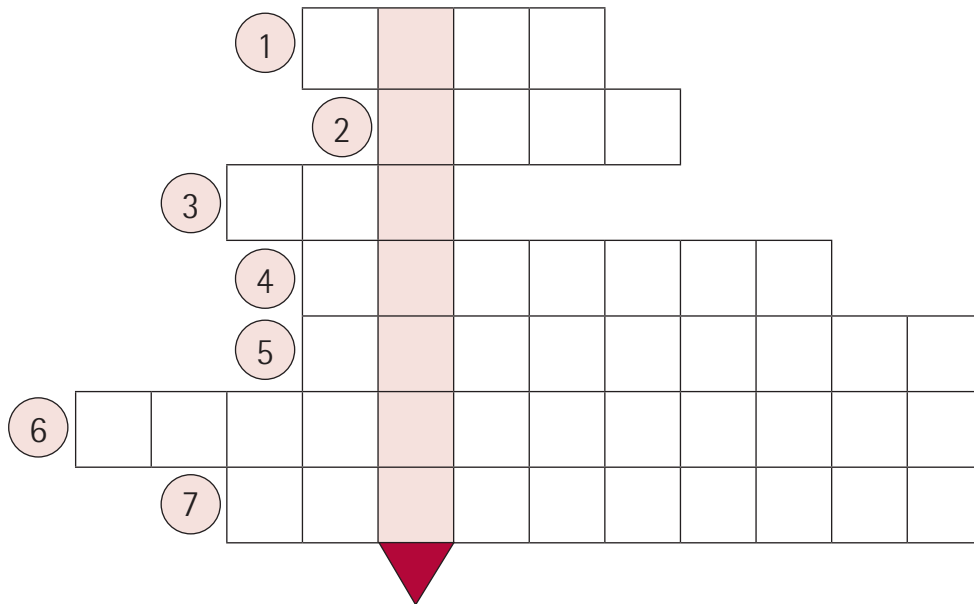
og _____. Nyrst í landinu búa _____.

Höfuðborgin heitir _____.

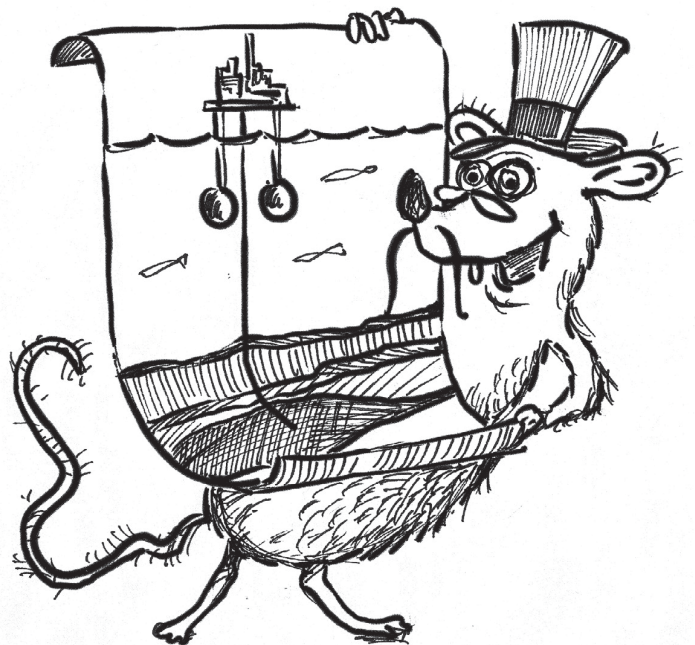

Krossgáta

1. Eldsneyti sem Norðmenn flytja út
2. Höfuðborg Noregs
3. Steingerður jurtasafi sem notaður er við skartgripagerð
4. Lengsti og dýpsti fjörður Noregs
5. Ein stærsta borg Noregs
6. Skíðastökkpallur og safn
7. Styttta í Vigeland höggmyndagarðinum

Lausnarorðið: Þekkt fiskimið _____

Noregur

1. Hvað heitir lengsti og dýpsti fjörður Noregs? _____
2. Hvað er hann langur og djúpur? _____
3. Hvaða þrjár stórar eyjar tilheyra Noregi? _____
_____
_____
4. Hverjar eru mikilvægustu auðlindir Noregs? _____
_____
5. Hvaða aðferðir nota Norðmenn til að ná í olíu? _____
_____
_____
6. Hvar er Akershusvirki og hvaða hlutverki gegndi það? _____
_____
_____
7. Nefndu fjórar stærstu borgir Noregs. _____
_____
8. Hvaða tengsl eru á milli norskra víkinga og Íslendinga?
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

9. Finndu kort af Noregi í kortabókinni. Notaðu bandspotta og mældu alla strandlengju Noregs með spottanum. Reyndu að fara inn í alla firði og voga eins nákvæmlega og þú getur. Teygðu svo úr spottanum og teiknaðu útlínu landsins eins og það myndi líta út með sama ummáli en beinni strandlengju.

10. Segðu frá öllu sem þú veist um víkinga.

---

11. Hvað fannst þér athygliverðast við Noreg?

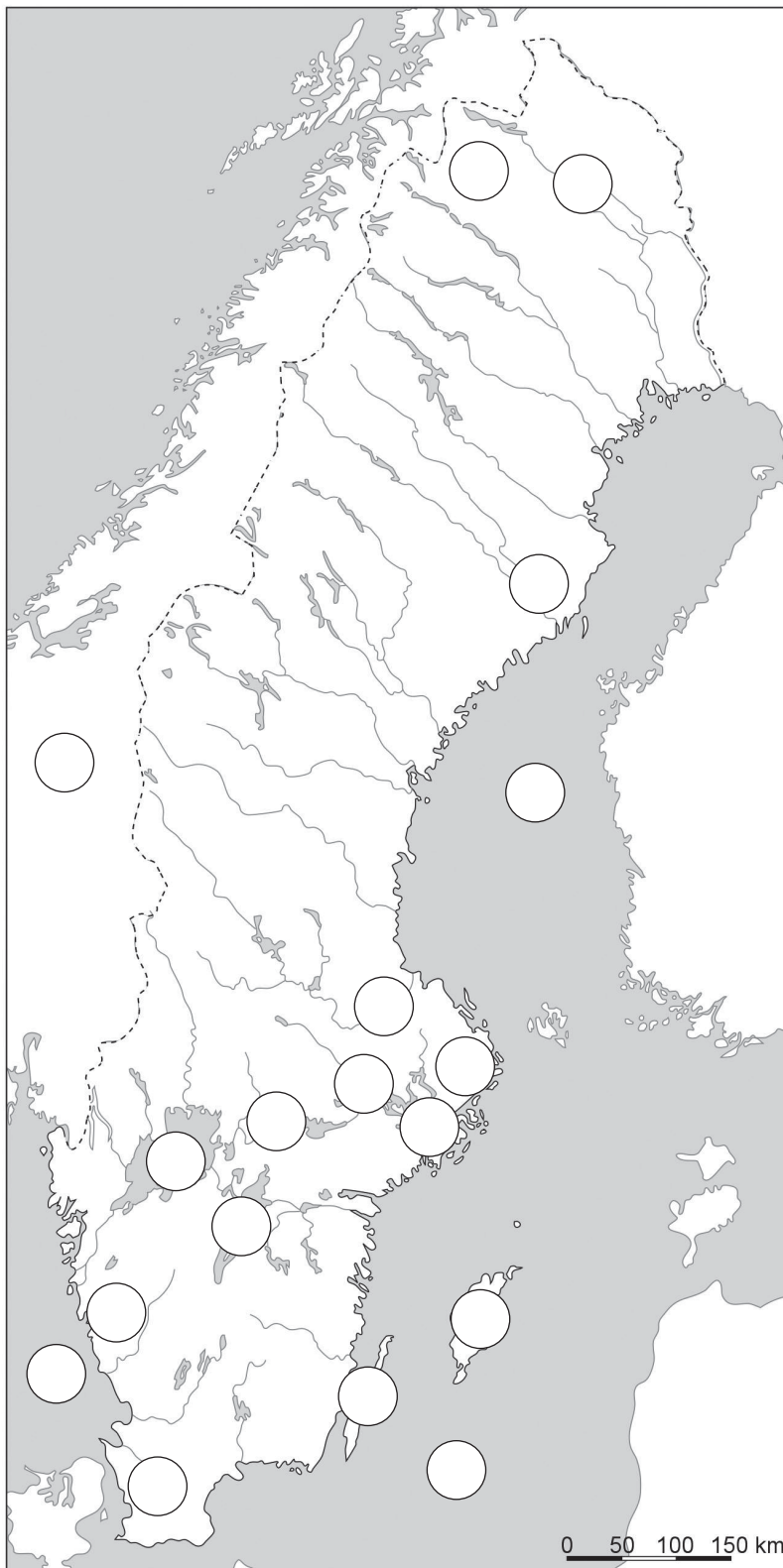

Svíþjóð

Finndu þessa staði á korti og settu númer þeirra á réttan stað á kortinu.

1. Stokkhólmur
2. Gautaborg
3. Malmö
4. Uppsala
5. Örebro
6. Noregur
7. Kebnekaise
8. Dalälven
9. Gotland
10. Öland
11. Vänern
12. Vättern
13. Mälaren
14. Helsingjabotn
15. Eystrasalt
16. Kattegat
17. Kiruna

Svíþjóð

Settu orðin á réttan stað í eyðurnar.

Stokkhólmur, sænska, Vasa, Vättern, skip, skerjagarður, báta, Volvo, Skandinavíufjöllin, skógar, Noregi, Vänerin, Scania, Finnlandi,

Svíþjóð á landamæri að _____ og _____.

Vestast í landinu rísa _____.

Stærstu vötn Svíþjóðar heita Mälaren, _____ og

_____. Í landinu eru miklir _____.

Með fram ströndinni er _____ og

margir Svíar eiga _____.

Verksmiðjur fyrir _____ og _____ eru í landinu.

Höfuðborgin heitir _____.

Opinbert tungumál í landinu er _____.

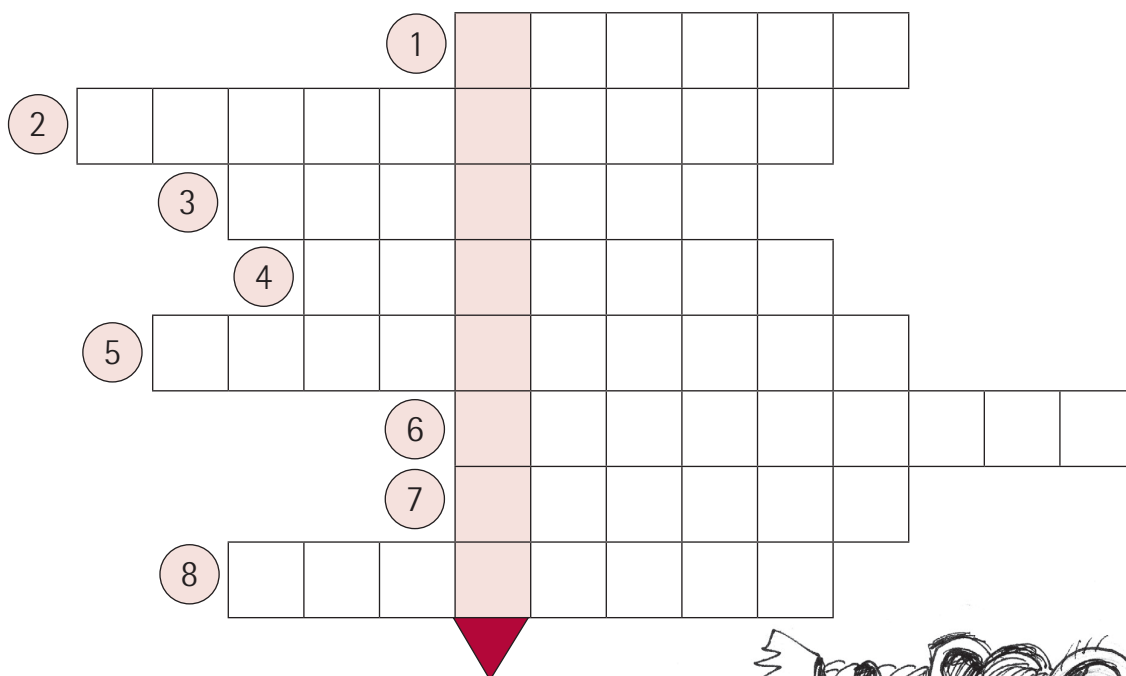
Í höfuðborginni er hægt að skoða gamalt _____ sem

heitir _____ og lá lengi á sjávarbotni.

Krossgáta

1. Námasvæði í Norður-Svíþjóð
2. Hafsvæðið suðaustan við Svíþjóð
3. Næststærsta stöðuvatnið í landinu
4. Stór eyja í Eystrasalti
5. Hæsta fjall Svíþjóðar
6. Stór borg við Kattegat
7. Þekktur sænskur rithöfundur
8. Bærinn þar sem Emil og Ída bjuggu

Lausnarorðið: Hafsvæðið milli Svíþjóðar og Danmerkur.

_____

Svíþjóð

1. Hvaða hafsvæði er austan við Stokkhólm? _____
2. Hversu stór hluti Svíþjóðar er þakinn skógi? _____
3. Hvernig loftslag er í Svíþjóð? _____
_____
4. Af hverju þurfa Svíar svona mikla orku? _____
_____
_____
_____
5. Hverjar eru helstu auðlindir Svía? _____
_____
_____
6. Hverjar eru stærstu borgir Svíþjóðar? _____
_____
_____
7. Af hverju þykir mikill heiður að fá Nóbelsverðlaunin?
_____
_____
_____
_____
8. Nefndu dæmi um sögupersónur Astrid Lindgren.
_____
_____
_____
_____

9. Ef þú mættir ráða, hvern myndir þú tilnefna til Nóbelsverðlauna þetta ár?

---

10. Hannaðu þinn eigin Nóbelsverðlaunagrip.

11. Hvað fannst þér athygliverðast við Svíþjóð?

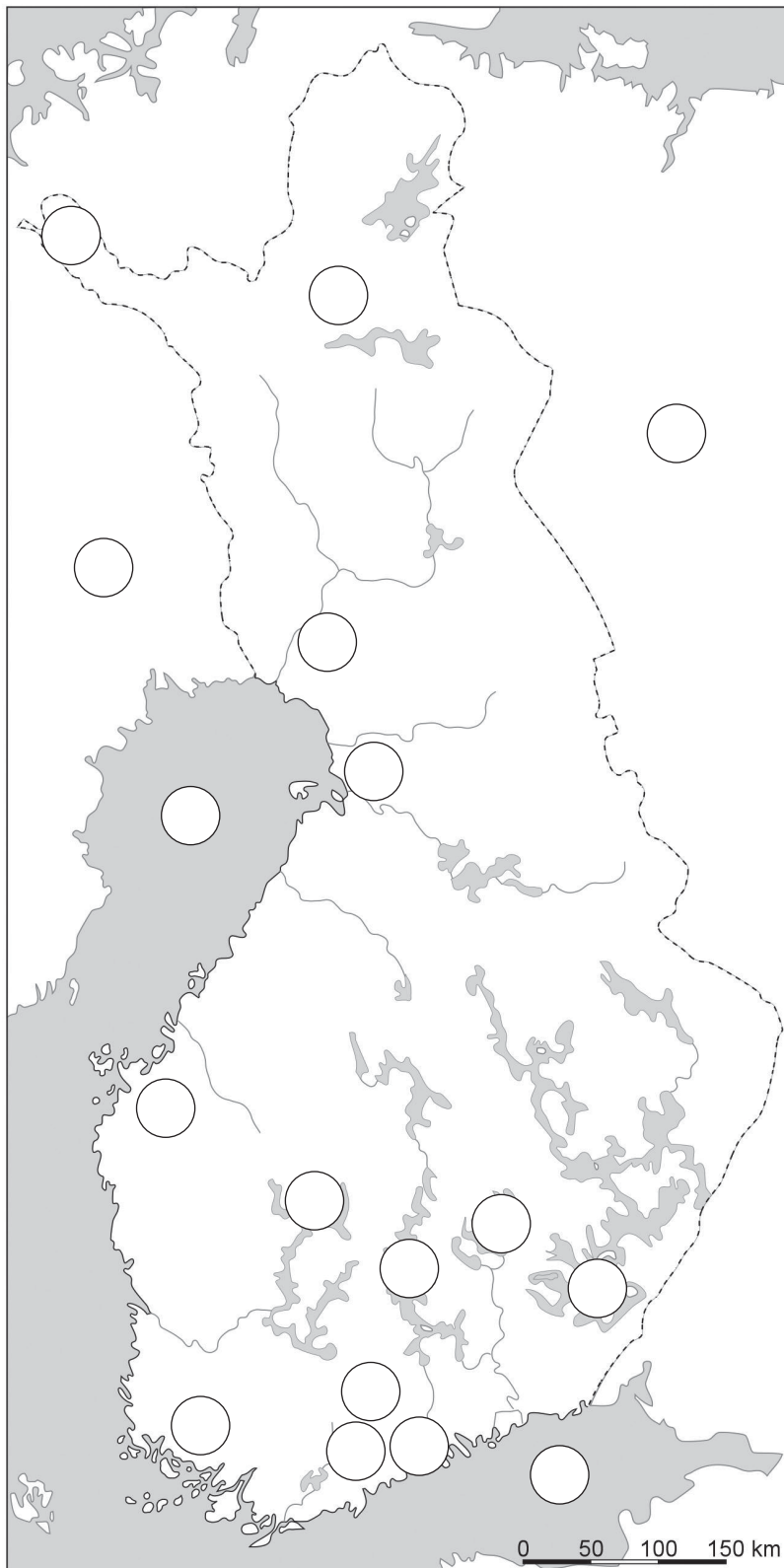

Finnland

Finndu þessa staði á korti og settu númer þeirra á réttan stað á kortinu.

1. Helsinki
2. Esbo
3. Vantaa
4. Turku/Åbo
5. Tammerfors
6. Vasa
7. Uleåborg
8. Saimen
9. Päijänne
10. Puulavesi
11. Lappland
12. Kemijoki
13. Halti
14. Finnski flói
15. Helsingjabetn
16. Rússland
17. Svíþjóð

Finnland

Settu orðin á réttan stað í eyðurnar.

Heimskautaloftslag, Helsinki, ísaldarjökullinn, hönnun, Svíþjóð, skógar, Nokia-síma, láglent, gufubað, vötn.

Einkennandi fyrir Finnland eru hin miklu _____.

Þau mynduðust þegar _____ bráðnaði.

Landamæri ríkisins liggja að _____ í vestri.

Margir Finnar eiga _____ og njóta þess að nota þau.

Miklir _____ eru í Finnlandi.

Finnland er _____ land.

Nyrst í landinu er _____.

Finnland er meðal annars þekkt fyrir _____ og _____.

Höfuðborgin heitir _____.

Finnland

1. Hvað einkennir landshætti í Finnlandi? _____

---

2. Undir hvaða nafni hefur Finnland gengið sem tengist landsháttum?

---

3. Hvað einkennir loftslagið í Finnlandi og hvað kallast það?

---

4. Hverjar eru helstu iðngreinar Finna?

---

5. Hverjar eru helstu landbúnaðarafurðir Finna?

---

6. Hvaða tungumál eru töluð í Finnlandi? _____

---

7. Hverjar eru fjórar stærstu borgir Finnlands? _____

---

8. Berðu saman siði sem tengjast gufubaði í Finnlandi og á Íslandi.

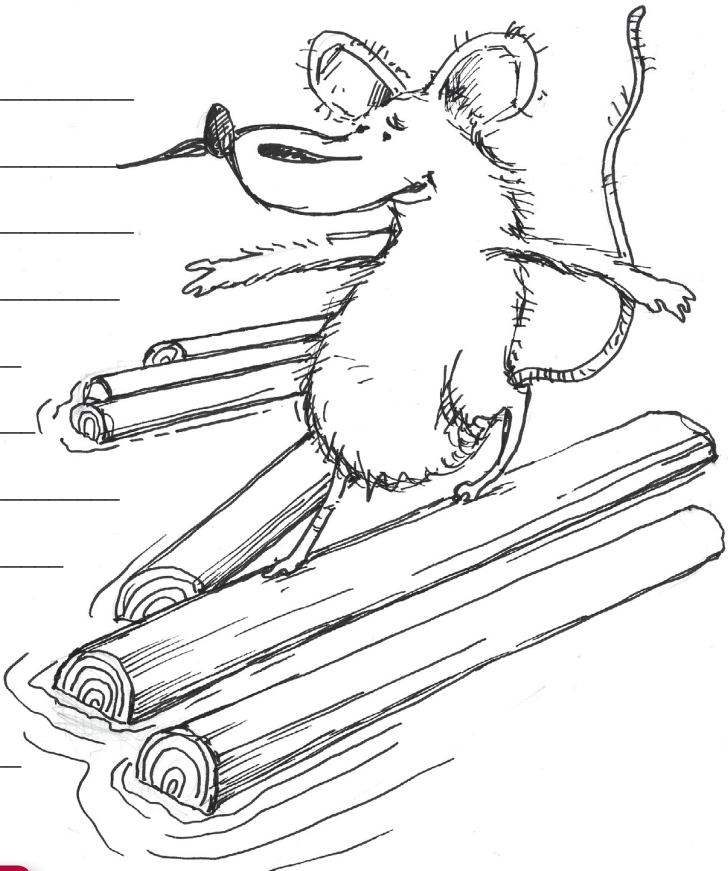

---

9. Hvað er Kalevala? _____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

10. Kynntu þér bækur um Múminálfana. Hver vildir þú helst vera af persónum Múminálfanna og hvers vegna?
_____
_____
_____
_____
_____

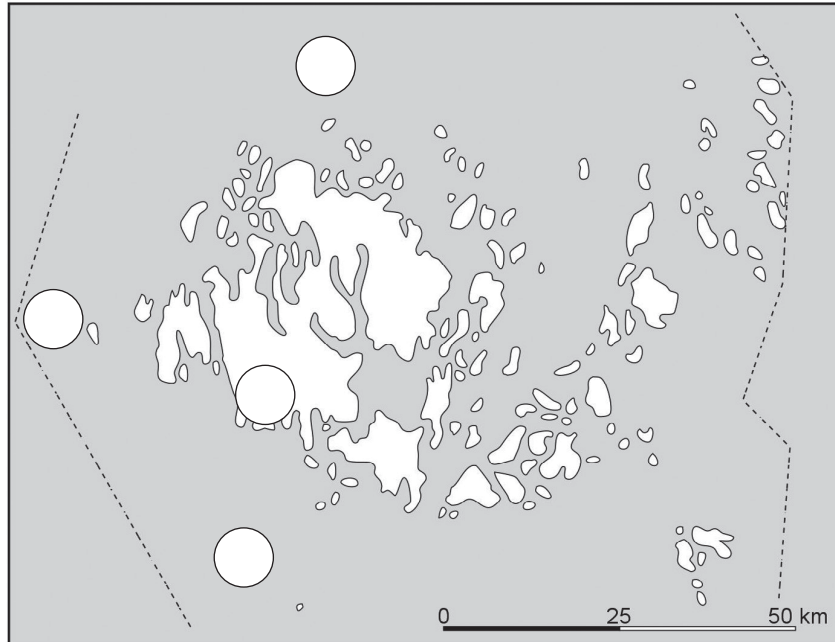
11. Hvað fannst þér athygliverðast við Finnland?
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Álandseyjar

Finndu þessa staði á kortinu og settu númerin á rétta staði.

1. Mariehamn
2. Helsingjabotn
3. Eystrasalt
4. Álandshaf

Álandseyjar

Þjónustustörf, sænska, Mariehamn, granít, siglingar, láglendar, Åland, Finnlandi.

Stærsta eyjan heitir _____.

Á henni er höfuðstaðurinn _____.

Eyjarnar eru allar _____ og rautt jökulbarið _____ er einkennandi fyrir þær. _____ og _____ eru mikilvægustu atvinnugreinarnar.

Álandseyjar tilheyra _____ og opinbert tungumál er _____.

Álandseyjar

1. Á milli hvaða landa eru Álandseyjar? _____

_____

2. Hvað heitir stærsta eyja Álandseyjanna? _____

_____

3. Hvernig er stjórnarfarið á Álandseyjum?

_____

_____

_____

4. Hvert er opinbert tungumál á Álandseyjum? _____

_____

5. Hver er mikilvægasta atvinnugreinin á Álandseyjum?

_____

_____

_____

6. Hvað er Pommern? _____

_____

7. Hvað fannst þér athygliverðast við Álandseyjar?

_____

_____

_____

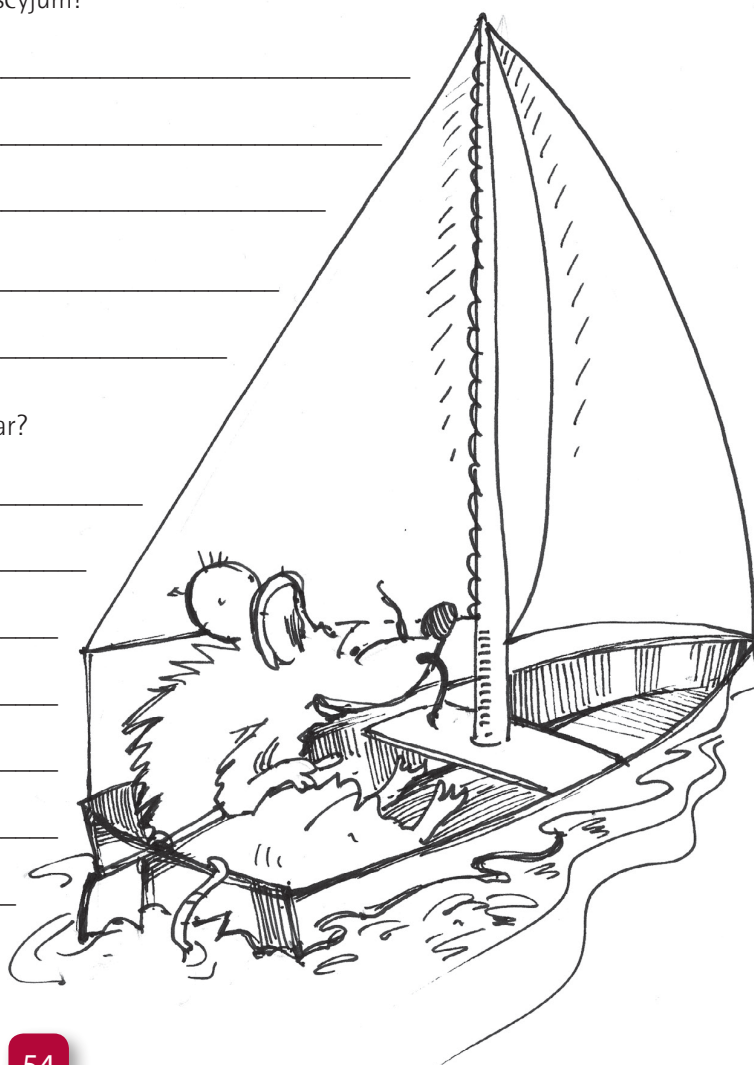
_____

_____

_____

_____

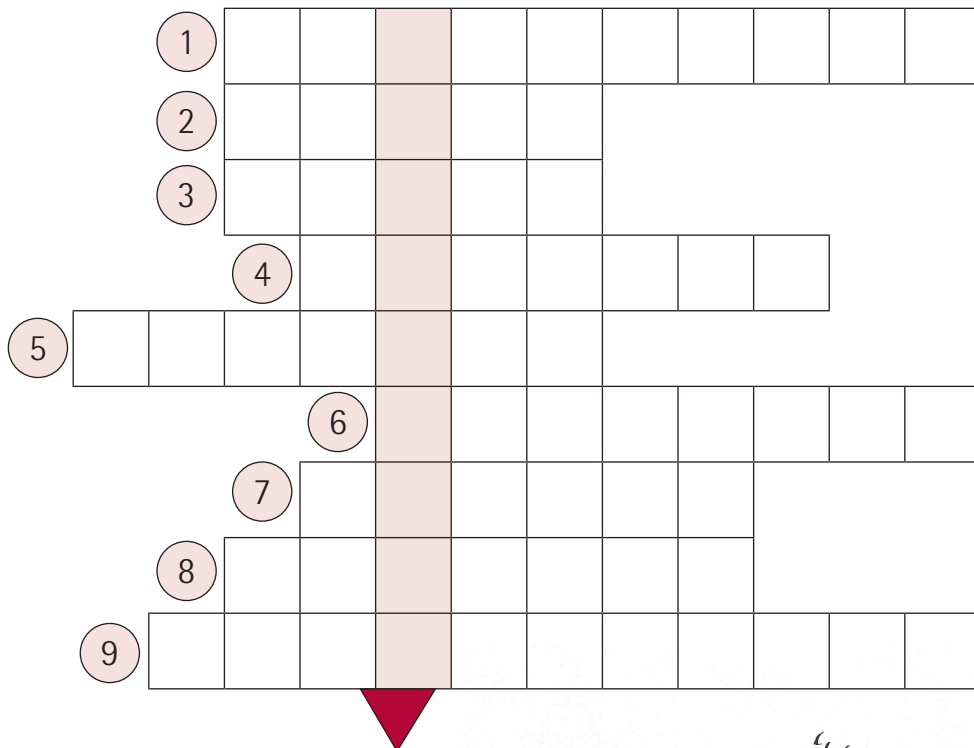
_____

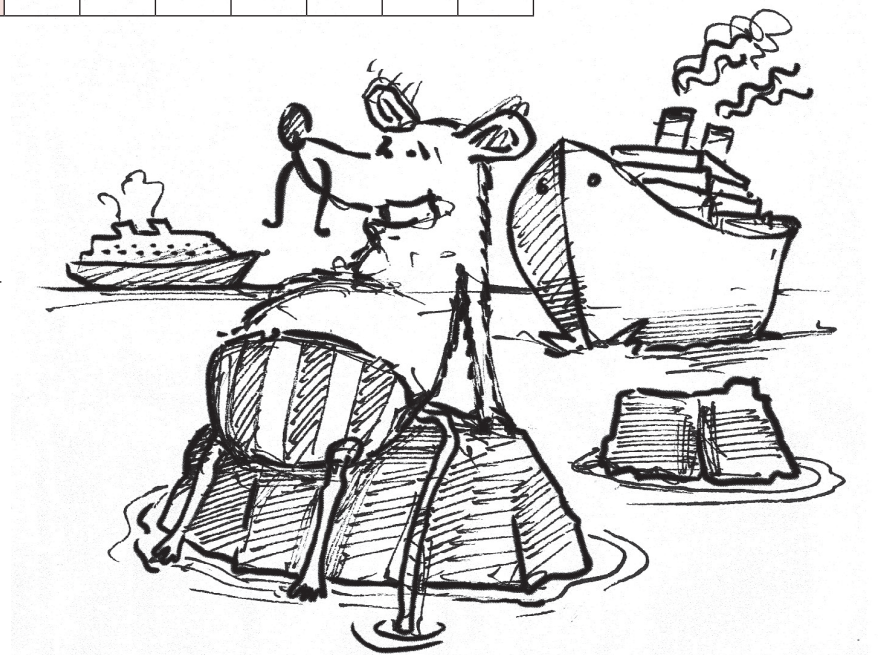

Krossgáta Álandseyjar og Finnland

1. Finnskar sögupersónur
2. Stærst Álandseyja
3. Stór borg við suðvesturströndina
4. Finnstur kristall
5. Æðsta embætti finnska ríkisins
6. Höfuðborg Finnlands
7. Afurð unnin úr trjám
8. Stór borg inni í miðju landi
9. Flói sunnan Finnlands

Lausnarorð:
Borg á Álandseyjum

Danmörk

Finndu þessa staði á kortinu og settu númerin á rétta staði.

1. Kaupmannahöfn	11. Jótland
2. Óðinsvé	12. Falstur
3. Árósar	13. Borgundarhólmur
4. Álaborg	14. Skagerrak
5. Esbjerg	15. Kattegat
6. Hróarskelda	16. Yding Skovhøj
7. Billund	17. Skagen
8. Limfjorden	18. Norðursjór
9. Sjáland	19. Þýskaland
10. Fjón	20. Svíþjóð

Danmörk

Settu orðin á réttan stað í eyðurnar.

*Kaupmannahöfn, Jótland, Færeyjar, olíu,
Þýskalandi, lágjant, Grænland, innflytjendur,
dönsku, landbúnaður, gas.*

Danmörk er _____ land.

Stærstur hluti þess er skagi sem heitir _____.

Danmörk á landamæri að _____.

Til Danmerkur teljast einnig _____ og _____.

Í Danmörku er mikill _____ enda náttúruleg skilyrði mjög góð.

Í Norðursjó er einnig að finna _____ og _____.

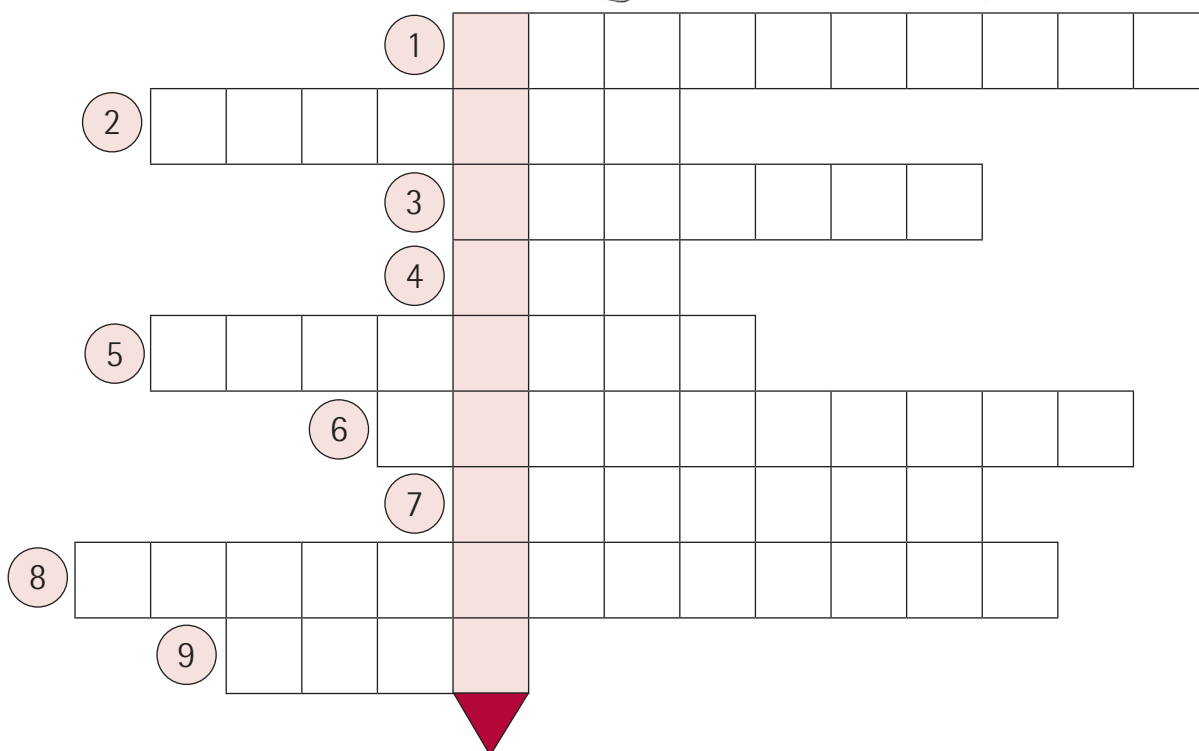
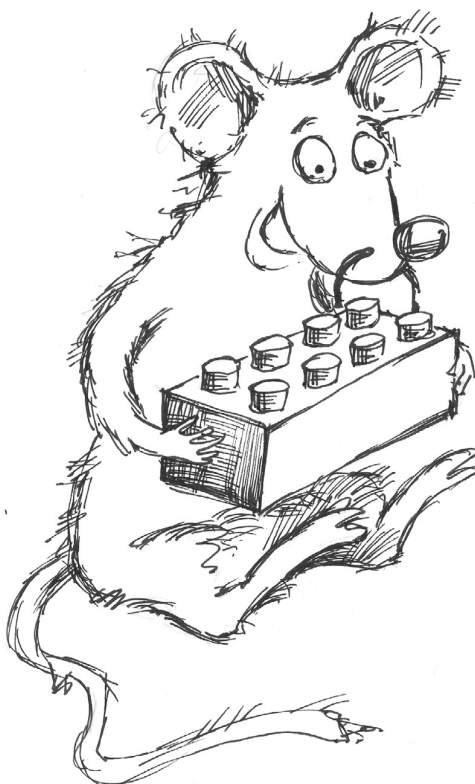
Í Danmörku eru margir _____ en flestir tala _____.

Höfuðborgin heitir _____.

Krossgáta

1. Danskur rithöfundur
2. Stærsta eyja Danmerkur
3. Eyja austan við Láland
4. Lítil eyja nálægt Falstri
5. Flói milli Danmerkur og Svíþjóðar
6. Hafsvæðið umhverfis Borgundarhólm
7. Stór hluti Danmerkur
8. Höfuðborg Danmerkur
9. Næst stærsta eyjan í Danmörku

Lausnarorðið:

Stytta sem einkennir Kaupmannahöfn:

Danmörk

1. Hvað heita stærstu eyjarnar í Danmörku? _____

_____

2. Hvaða tvö lönd eru undir stjórn Danmerkur? _____

_____

3. Hvað heitir hæsti staður Danmerkur og hversu hár er hann?

_____

_____

4. Hvernig loftslag er í Danmörku? _____

5. Hverjar eru helstu landbúnaðarafurðir? _____

_____

_____

6. Hverjar eru auðlindir Dana? _____

_____

7. Hvað heita fjórar stærstu borgirnar? _____

_____

_____

_____

8. Segðu frá sérstöðu Legokubbsins.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

9. Mörg íslensk ungmenni þekkja danska skemmtigarða á borð við Tivoli og Legoland. Hannaðu og teiknaðu þinn óskaskemmtigarð:

10. Hvað fannst þér athygliverðast við Danmörku?

Færeyjar

Finndu þessa staði á kortinu og settu númerin á rétta staði.

1. Þórshöfn
2. Runavík
3. Klaksvík
4. Tvøroyri
5. Streymoy
6. Eysturoy
7. Borðoy
8. Vágur
9. Sandoy
10. Suðuroy
11. Skopunarfjørður
12. Suðuroyarfjørður
13. Mylingsgrunnur
14. Norðhavið

Færeyjar

Settu orðin á réttan stað í eyðurnar.

Atlantshafi, sjávarútvegi, Dana, Straumey, sauðfjárrækt, grasi, færeysku, ströndina, tré, kindur, Þórshöfn

Færeyjar eru eyjaklasi í _____.

Eyjarnar eru _____ vaxnar og þorpín eru öll við _____.

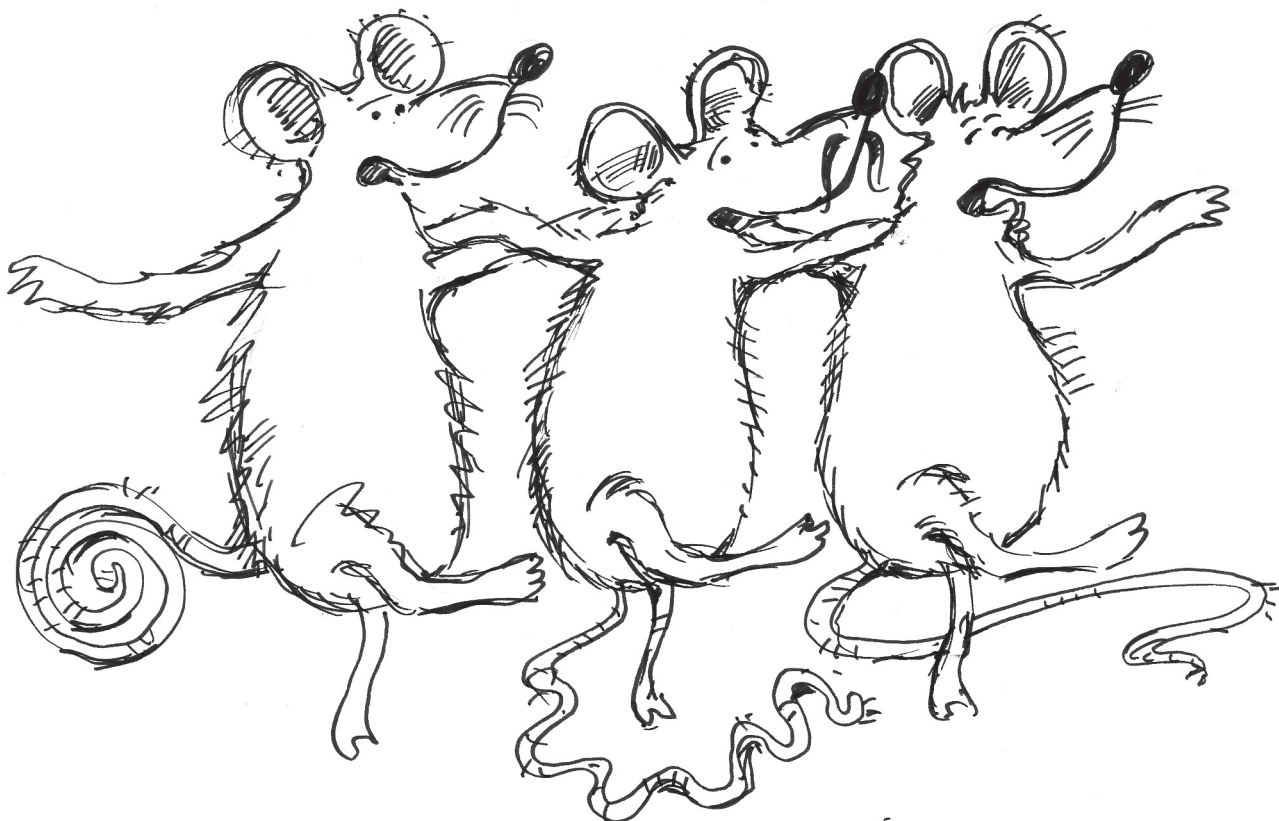
Lítið er um _____.

Færeyskir bændur stunda flestir _____ en auk þess eiga margir íbúar í þéttbýli sínar eigin _____.

Stærstur hluti útflutningstekna Færeyinga kemur úr _____.

Færeyjar eru undir stjórn _____ og þar tala menn _____.

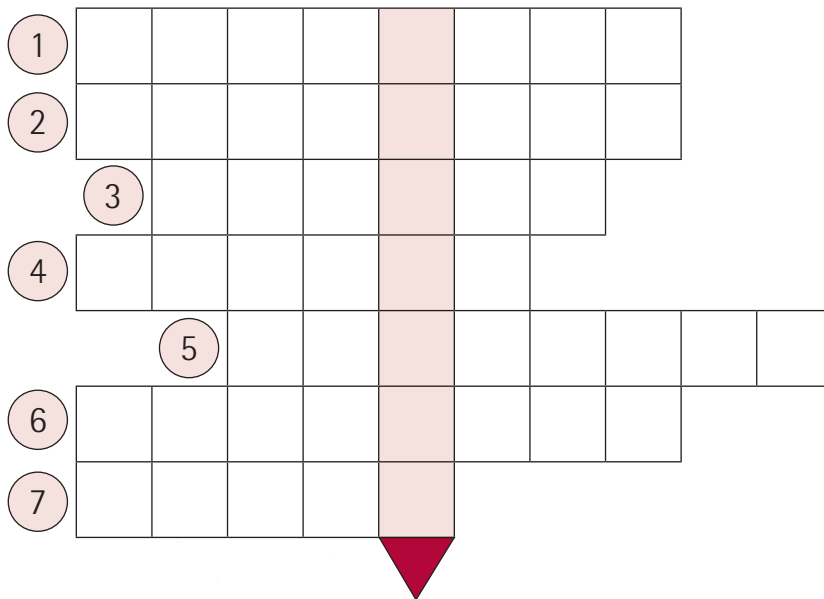
Höfuðborgin heitir _____ og er á _____.

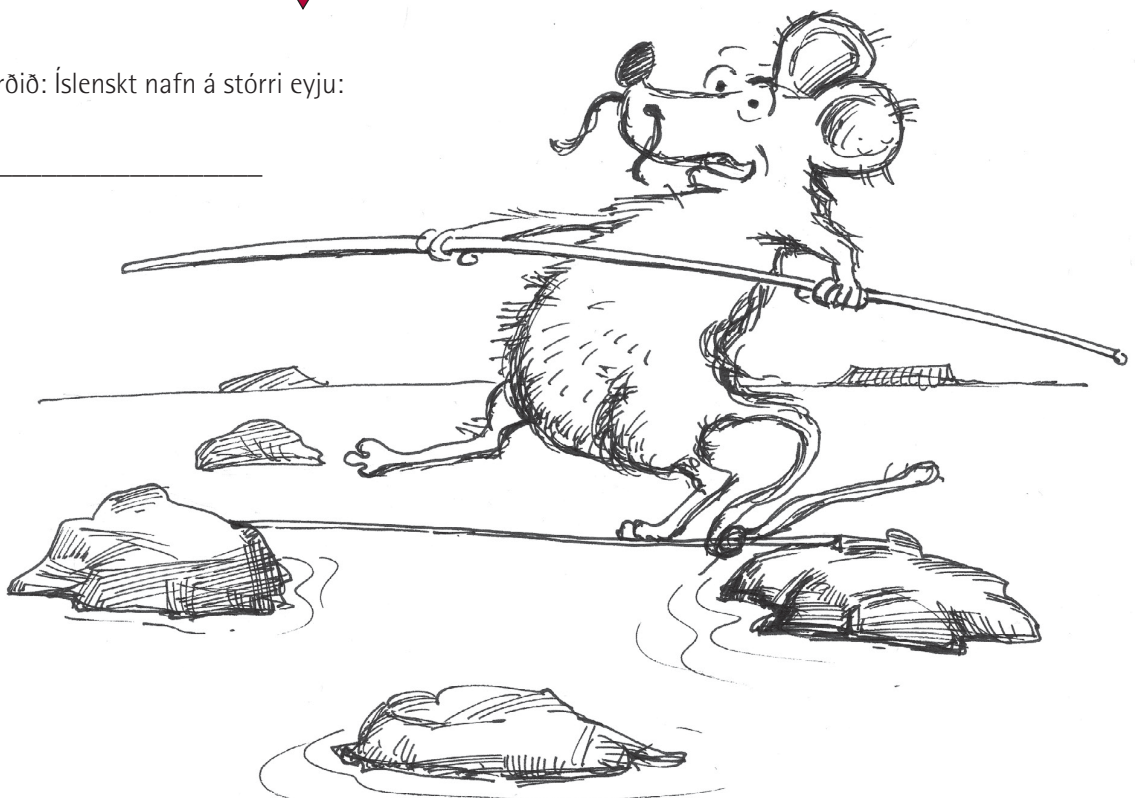
Krossgáta

1. Gamalt virki
2. Stærsta eyjan
3. Dýr sem ganga sjálfala
4. Aðalútflutningsvara Færeyja
5. Höfuðborg Færeyja
6. Einstefna á færeysku
7. Eyjan sem er SV af Straumey

Lausnarorðið: Íslenskt nafn á stórrí eyju:

_____

Færeyjar

1. Hvað eru Færeyjar margar og hve margar þeirra eru í byggð?

---

2. Hvernig loftslag er í Færeyjum? _____

3. Hverjar eru helstu auðlindir Færeyinga? _____

---

4. Hvað heita stærstu bæirnir í Færeyjum?

---

5. Hvernig nýta Færeyingar grindhvalinn? _____

---

6. Af hverju var þjóðlegur hringdans bannaður á miðöldum? _____

---

7. Segðu frá færeyska hringdansinum. _____

---

8. Þekkir þú einhver færæysk orð? Reyndu að finna eins mörg færæysk orð og þú getur og segðu hvað þau þýða.

---

9. Hvað fannst þér athygliverðast við Færeyjar?

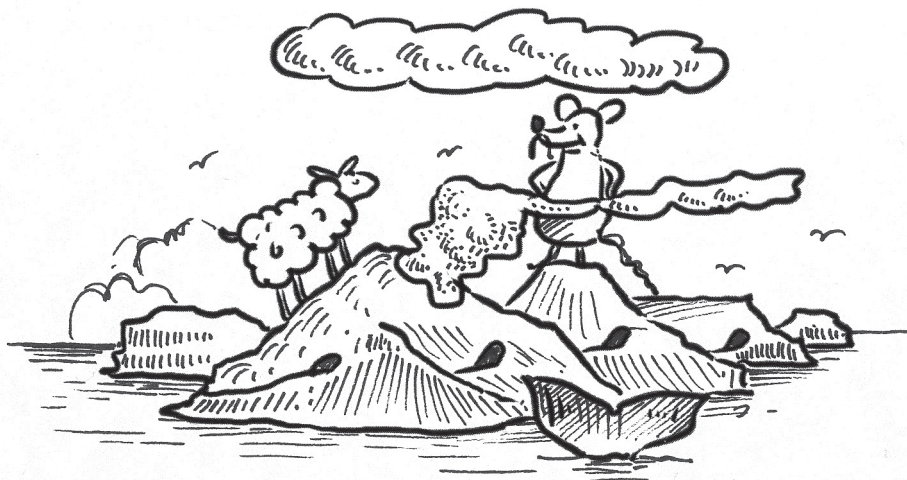

Grænland

Finndu þessa staði á kortinu og settu númerin á rétta staði.

1. Nuuk
2. Kulusuk
3. Scoresbysund
4. Narsarsuaq
5. Syðri-Straumfjörður
6. Hvarf
7. Gunnbjarnarfjall
8. Morris Jesupshöfði
9. Labradorhaf
10. Grænlandssund
11. Norður-Grænlandshaf
12. Davissund
13. Baffinsflói
14. Diskoflóí

Grænland

Setjið orðin á réttan stað í eyðurnar.

Nuuk, skriðjökklar, eyja, þjóðgarður, ferðapjónusta, harðir, jökli, hálent, málmum, suðvesturströndinni, eyjar, kuldabeltinu, fiskvinnslu,

Grænland er _____ land og stór hluti þess er þakinn _____.

Á milli fjallanna teygja sig _____ og úti fyrir ströndinni eru fjölmargar _____.

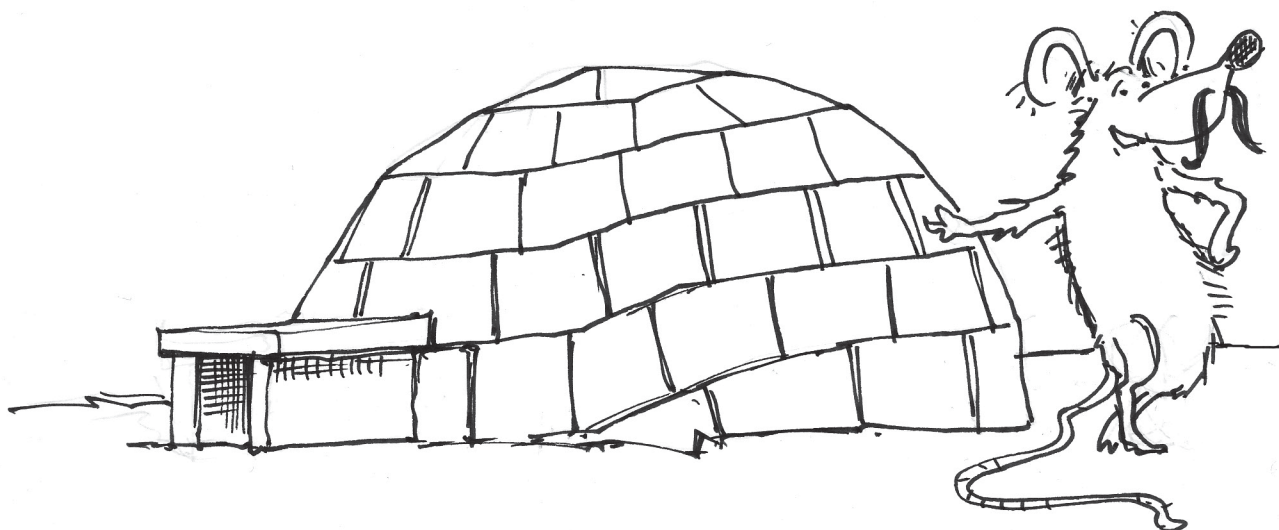
Grænland er í _____ nyrðra og eru vetur því oft _____.

Mesta byggðin er á _____ því þar er loftslag mildara.

Stærsti _____ heims er á Grænlandi.

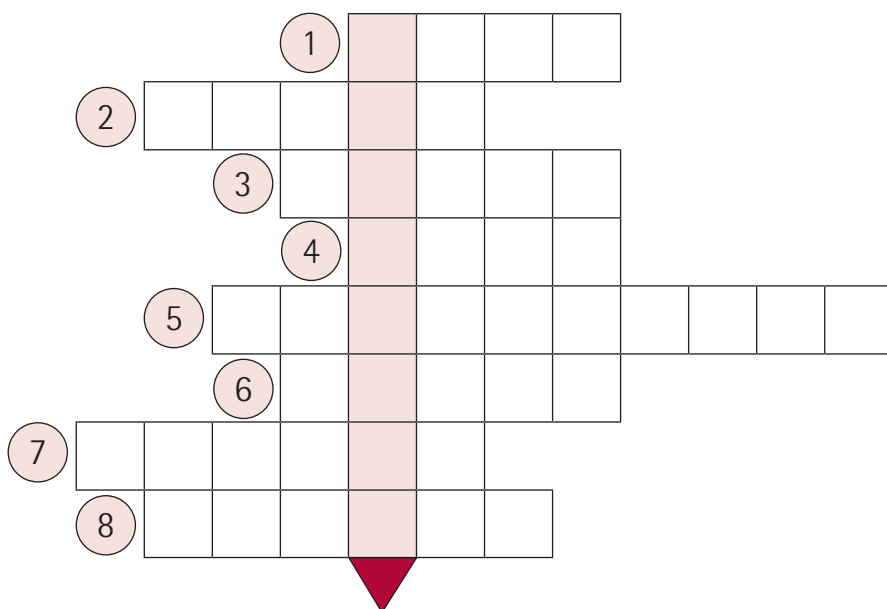
Á Grænlandi lifa margir af _____ og _____ en þar má einnig finna margar tegundir af _____.

Grænland er stærsta _____ jarðar og höfuðborgin heitir _____.

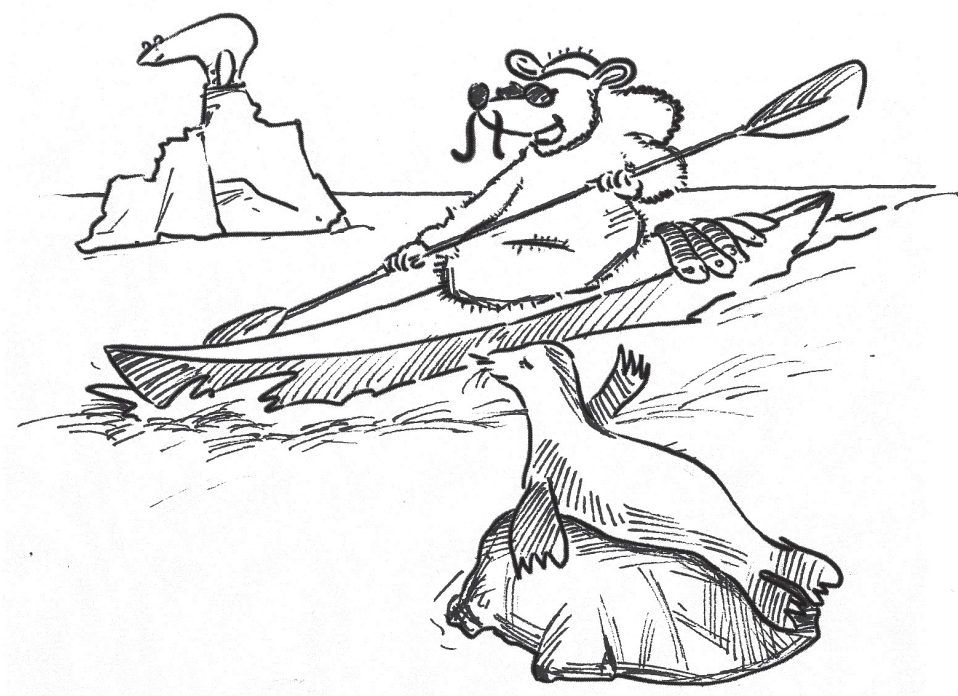

Krossgáta

1. Hluti af nafni landsins
2. Syðsti oddi Grænlands
3. Skeldýr sem Grænlandingar veiða
4. Höfuðborg Grænlands
5. Hafíð milli Íslands og Grænlands
6. Þeir ráða utanríkismálum Grænlands
7. Land í austri
8. Dýr sem draga sleða

Lausnarorð: Nafn á landi _____

Grænland

1. Hvar á Grænlandi hafa menn fundið eitt elsta berg jarðar?

---

2. Hvað er langt á milli Grænlands og Íslands þar sem styst er?

---

3. Í hvaða loftslagsbelti er Grænland? _____

---

4. Byggð er meiri á suðvesturströnd Grænlands en annars staðar á Grænlandi. Hver er ástæðan?

---

5. Hverjar eru helstu auðlindir Grænlandinga? _____

---

6. Grænland tilheyrir einni heimsálfu landfræðilega en annari stjórnfarslega. Hverjar eru þær?

---

7. Hvað heita fjórir stærstu þéttbýlisstaðirnir á Grænlandi?

---

8. Hve stór hluti af ferskvatnsbirgðum jarðar er bundinn í Grænlandsjökli?

---

9. Hvað er jökullinn þykkur þar sem hann er þykkastur? _____

10. Nefndu fjórar dýrategundir sem Grænlandingar veiða og nýta.

---

11. Hvað eru grænensk börn yfirleitt gömul þegar þau veiða sitt fyrsta dýr og hvernig er því fagnað?

---

12. Af hverju skyldi landið heita Grænland?

---

13. Hvaða nafn hefðir þú valið landinu? Af hverju?

---

14. Hvað fannst þér athygliverðast við Grænland?

Samar

1. Samar búa í fjórum löndum. Merktu þau inn á kortið.

2. Hvar búa flestir Samar? _____

3. Hvernig er hreindýrabúskapur stundaður? _____

---

4. Segðu frá lifnaðarháttum Sama fyrr og nú? _____

---

5. Hvað fannst þér athygliverðast við Sama? _____

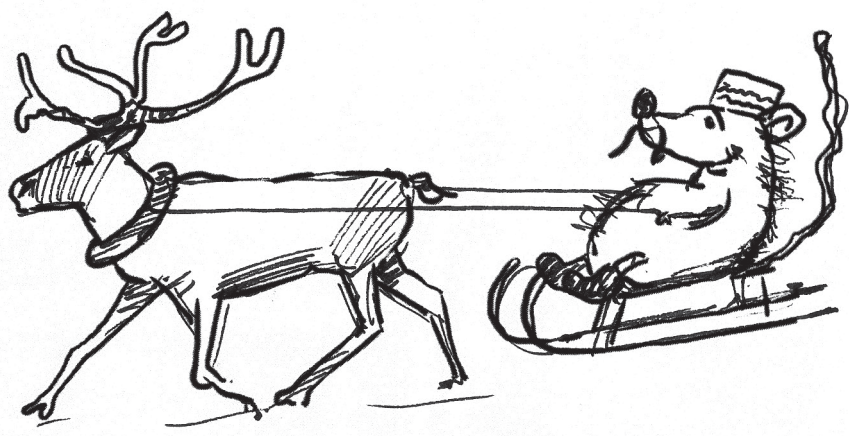

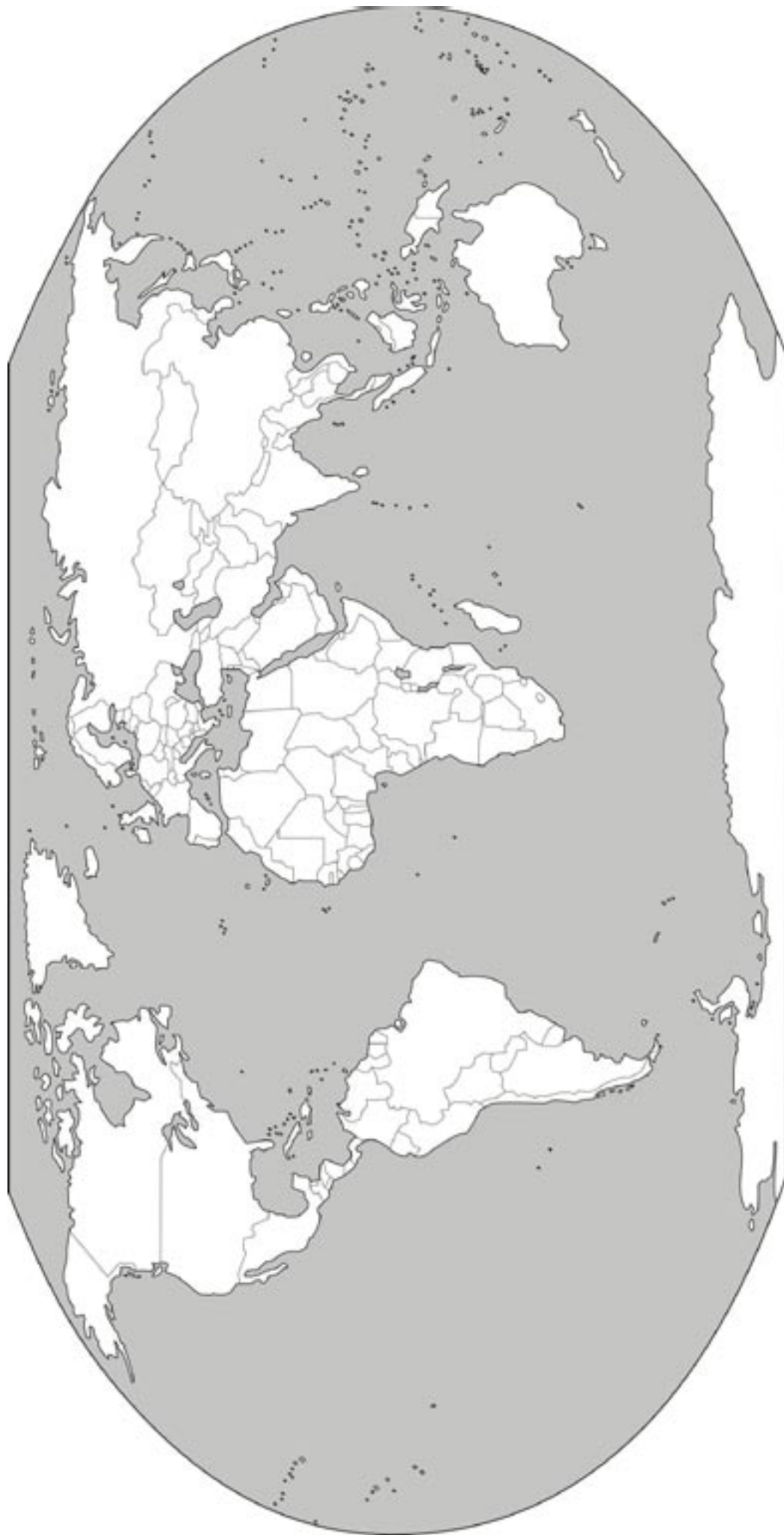

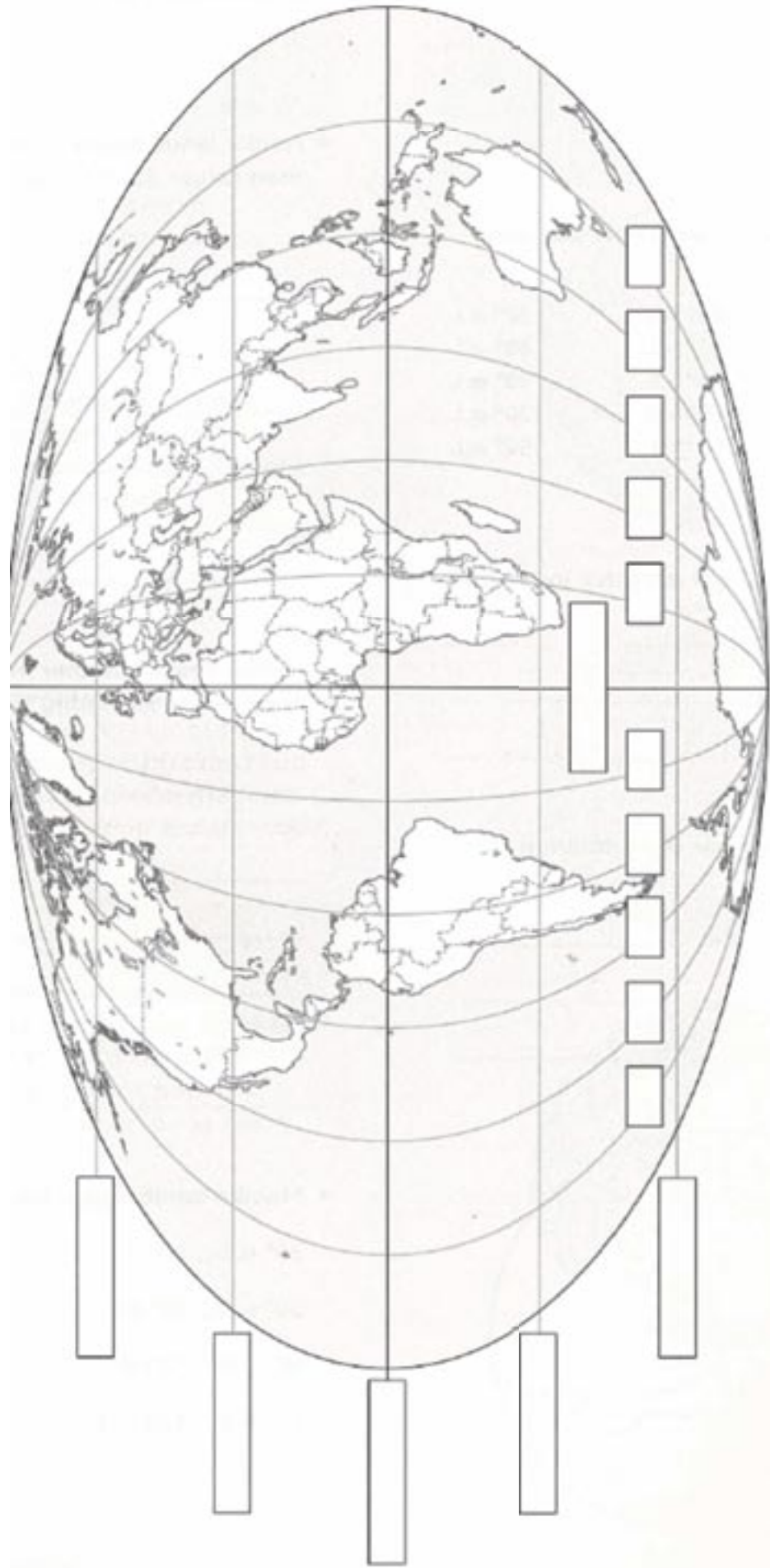

Heimurinn

Heimurinn – lengdar- og breiddarbaugar

Norðurlönd

Ísland

Noregur

Svíþjóð

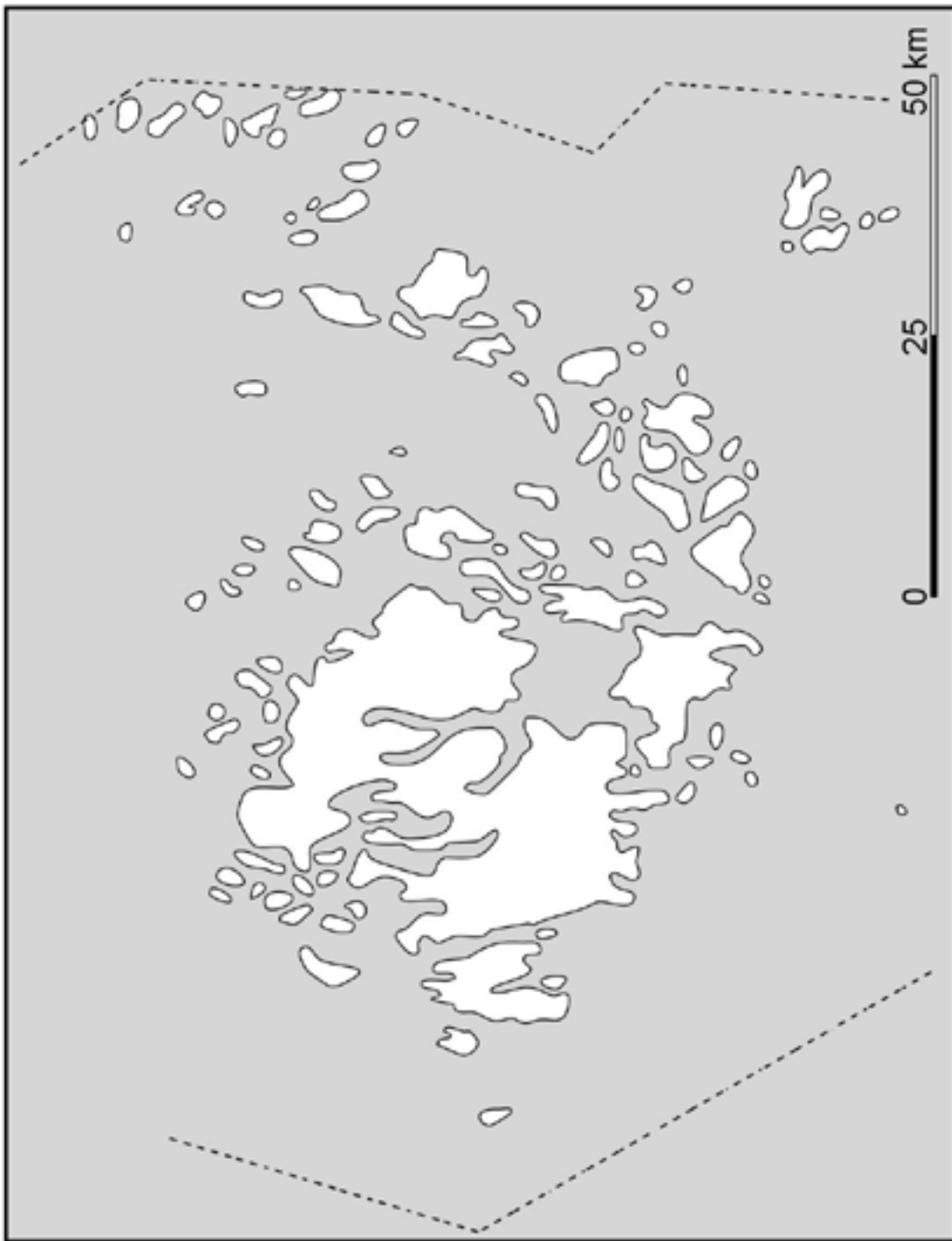

Finnland

Ålandseyjar

Dannmörk

Færeyjar

Graenland

NORÐURLÖND VINNUBÓK

Vinnubók þessi er ætluð nemendum sem nota námsefnið Norðurlönd eftir Kristínu Snæland. Í vinnubókinni er að finna verkefni sem ætlast er til að nemendur vinni samhliða lestri kennslubókarinnar. Verkefnin eru samin til að draga fram lykilhugtök í hverjum kafla bókarinnar. Leitast var við að hafa verkefnin fjölbreytt og áhugaverð. Verkefnin vann Kristín Snæland.

m MENNTAMÁLASTOFNUN

06397

